

REPUBLIKA SRPSKA
**Agencija za osiguranje Republike Srpske
Banja Luka**
Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
**The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka**
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ
o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj
za period od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine

Broj: UO-9/21
Datum: 10.06.2021. godine

Banja Luka, maj 2021. godine

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	5
1. STRUKTURA SEKTORA	7
2. OSIGURANJE	8
2.1. Tržište osiguranja	8
2.1.1. Učesnici na tržištu osiguranja	8
2.1.1.1. Društva za osiguranje	8
2.1.1.2. Zastupnici i brokera u osiguranju	10
2.1.1.3. Zaštitni fond Republike Srpske	10
2.1.1.4. Ovlašćeni aktuari	11
2.1.2. Pokazatelji razvijenosti tržišta osiguranja	11
2.1.3. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske	12
2.1.4. Tržišna struktura i koncentracija	13
2.1.5. Obračunata premija po društvima za osiguranje	15
2.1.5.1. Obračunata premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj	15
2.1.5.2. Obračunata premija filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH	18
2.1.6. Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju	19
2.1.6.1. Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj	19
2.1.6.2. Premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju	21
2.2. Bilansna struktura	22
2.2.1. Bilans stanja	22
2.2.2. Bilans uspjeha	27
2.2.3. Konsolidovani finansijski izvještaji	29
2.3. Finansijski i tehnički pokazatelji	30
2.3.1. Ispunjavanje zahtjeva adekvatnosti kapitala	30
2.3.2. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive	31
2.3.2.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve	31
2.3.2.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja	32
2.3.2.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja	34
2.3.3. Komparativni pregled ključnih pokazatelja	36
2.3.4. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranja	36
2.3.5. Tehnički rezultat	38
2.3.6. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio	39
2.3.7. Pokazatelji rentabilnosti	40
2.3.8. Ostali pokazatelji poslovanja	40
3. DOBROVOLJNO PENZIJSKO OSIGURANJE	41
3.1.1. Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	41
3.1.2. Dobrovoljni penzijski fond	43

Tabele

Tabela 1: Društva za osiguranje iz RS	8
Tabela 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje iz RS	9
Tabela 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje iz RS	9
Tabela 4: Odštetni zahtjevi prema Zaštitnom fondu	11
Tabela 5: Premija i makroekonomski pokazatelji	11
Tabela 6: Premija osiguranja obračunata na tržištu RS	12
Tabela 7: Obračunata premija na tržištu osiguranja u RS, prema vrstama osiguranja	13
Tabela 8: Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH na tržištu Republike Srpske.....	13
Tabela 9: Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske, prema peer grupama	14
Tabela 10: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS	15
Tabela 11: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS u FBiH.....	16
Tabela 12: Ukupno obračunata premija društava za osiguranje iz RS, prema vrstama osiguranja.....	17
Tabela 13: Obračunata premija po filijalama društava za osiguranje iz FBiH	19
Tabela 14: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske.....	19
Tabela 15: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske, po vrstama osiguranja	20
Tabela 16: Premija društava za osiguranje obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, po vrstama osiguranja	21
Tabela 17: Aktiva – ukupno za sva društva za osiguranje iz RS	22
Tabela 18: Pasiva – ukupno za sva društva za osiguranje iz RS.....	24
Tabela 19: Bilans uspjeha – ukupno za sva društva za osiguranje iz RS.....	27
Tabela 20: Ispunjavanje zahtjeva adekvatnosti kapitala	30
Tabela 21: Iznos ukupno isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja.....	36
Tabela 22: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja.....	37
Tabela 23: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila.....	38
Tabela 24: Tehnički rezultat	38
Tabela 25: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio	39
Tabela 26: Pokazatelj rentabilnosti.....	40
Tabela 27: Ostali pokazatelji poslovanja	40
Tabela 28: Bilans stanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom.....	41
Tabela 29: Bilans uspjeha društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	42
Tabela 30: Bilans stanja dobrovoljnog penzijskog fonda	44
Tabela 31: Bilans uspjeha dobrovoljnog penzijskog fonda	45

Grafikoni

Grafikon 1: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS	16
Grafikon 2: Kumulativna stopa rasta ukupno obračunate premije društava za osiguranje iz RS	17
Grafikon 3: Ukupno obračunata premija društava za osiguranje iz RS, prema vrstama osiguranja	18
Grafikon 4: Ukupno obračunata premija neživotnih osiguranja društava za osiguranje iz RS	18
Grafikon 5: Struktura poslovne aktive društava za osiguranje iz RS	23
Grafikon 6: Struktura poslovne pasive društava za osiguranje iz RS	25
Grafikon 7: Kapital društava za osiguranje iz RS	26
Grafikon 8: Ukupno obračunate tehničke rezerve svih društava za osiguranje iz RS	31
Grafikon 9: Ukupno obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja	32
Grafikon 10: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima za osiguranje iz RS	33
Grafikon 11: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja	33
Grafikon 12: Ukupno obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja	34
Grafikon 13: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnog osiguranja po društvima za osiguranje iz RS	35
Grafikon 14: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja	35
Grafikon 15: Kretanje obračunatih tehničkih rezervi, akcijskog kapitala i obračunate premije	36
Grafikon 16: Ukupno isplaćene obaveze iz osiguranja (životna i neživotna osiguranja)	37

UVODNA RIJEČ

Izvještaj o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj za 2020. godinu sadrži informacije o stanju u osiguranju i dobrovoljnom penzijskom osiguranju, a pripremljen je na osnovu finansijskih, revizorskih, aktuarskih i drugih izvještaja, koje učesnici na tržištu osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, u skladu sa propisima, dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske.

Tržište osiguranja u Republici Srpskoj karakteriše prilično jaka konkurencija, uz dominantno učešće premije osiguranja od autoodgovornosti u ukupno obračunatoj premiji. Iako je prisutan trend rasta premije životnog osiguranja, učešće premije životnog osiguranja je manje od 20%.

U registrima Agencije, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, bilo je upisano 14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i 10 filijala društava za osiguranje čije je sjedište u FBiH. Ukupno obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske iznosila je 238,3 miliona KM. U odnosu na prethodnu godinu, ukupno obračunata premija bila je veća za 0,7%, pri čemu je premija neživotnih osiguranja manja za 0,3%, a premija životnih osiguranja povećana za 5,1%. Putem zastupnika i brokera, na tržištu osiguranja Republike Srpske, obračunato je 27,4% premije.

U vezi poslovanja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, a koje uključuje poslovanje i u FBiH, treba istaći da je obračunata manja premija za 1,7%, te da je učešće premije obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u ukupno obračunatoj premiji iznosilo 64,5%. Ukupna bilansna suma je povećana za 5,9%, uz rast obračunatih tehničkih rezervi za 4,2%. Neto rezultat perioda je dobitak u iznosu od 31,7 miliona KM, koji je rezultirao stopom povrata na kapital od 20%. Trinaest društava za osiguranje je iskazalo neto dobitak u iznosu od 31,9 miliona KM, dok je jedno društvo iskazalo neto gubitak u iznosu od 0,2 miliona KM. Vrijednost kombinovanog racia je bila ispod 100, što znači da je ostvaren pozitivan rezultat iz poslova osiguranja, kao i da je premija bila dovoljna za pokriće obaveza iz ugovora o osiguranju. U odnosu na prethodne izvještajne periode, nije bilo značajnijih promjena u vrijednosti stopa efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja. Na kraju 2020. godine, sva društva su ispunjavala zahtjeve adekvatnosti kapitala uz visok nivo sektorskog racia solventnosti, što ukazuje da solventnost nije bila ugrožena. Takođe, koeficijent opšte likvidnosti je bio značajno veći od 1, što odražava sposobnost izmirenja obaveza u rokovima dospjeća.

Ukupno isplaćeni odštetni zahtjevi i naknade u neživotnim osiguranjima društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj iznosile su 68,3 miliona KM, ili za 4,6% više, u odnosu na prethodnu godinu. Isplaćene naknade korisnicima životnog osiguranja povećane su za 25,5%, što je u skladu sa sazrijevanjem portfelja, i iznosile su 10 miliona KM.

Djelatnost dobrovoljnog penzijskog osiguranja obavljalo je jedno društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom. Sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, ukupan broj aktivnih članova dobrovoljnog penzijskog fonda je bio 29.381. Prosječna starost članova dobrovoljnog

penzijskog fonda bila je 46,8 godina. Neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda iznosila je 8,5 miliona KM i bila je veća za 5,3 puta, u odnosu na stanje na dan 31.12.2019. godine, usljed povećanja broja članova.

U izvještajnom periodu direktor Agencije je bio Slaven Dujaković.

v.d. direktora,
Draženka Janjanin

1. STRUKTURA SEKTORA

U ovom izvještaju, sektor osiguranja obuhvata djelatnost osiguranja (u daljem tekstu: osiguranje) i djelatnost organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima (u daljem tekstu: dobrovoljno penzijsko osiguranje).

Prema Zakonu o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19) djelatnost osiguranja je djelatnost zaključivanja i izvršavanja ugovora o osiguranju i reosiguranju, te djelatnost posrednika i zastupnika u osiguranju. Pored toga, ovim zakonom je regulisano osnivanje, poslovanje, nadzor i prestanak rada društava za osiguranje i filijala društava za osiguranje iz FBiH, te je osnovana Agencija za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija). Društva za osiguranje mogu obavljati osiguranje, kao isključivu djelatnost. Takođe, zakonski okvir osiguranja čine i:

- Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17), kojim su uređena pravila za obavljanje zastupanja i posredovanja u osiguranju i reosiguranju, uslovi za izdavanje i prestanak važenja ovlašćenja i dozvola u ovom segmentu, te nadzor nad obavljanjem zastupanja i posredovanja u osiguranju i reosiguranju i
- Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15 i 78/20), kojim su propisane vrste obaveznih osiguranja u saobraćaju, te pravila njihovog obavljanja.

Prema Zakonu o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/09 i 107/19), društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima obavljaju djelatnost organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima i drugim penzijskim fondovima osnovanim u skladu sa posebnim zakonima. Takođe, ovim zakonom je regulisano organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, osnivanje, djelatnost i poslovanje društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, poslovi i obaveze kastodi banke, nadležnost Agencije u regulisanju i vršenju nadzora nad društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, organizovanje penzijskih planova i druga pitanja od značaja za funkcionisanje dobrovoljnih penzijskih fondova.

Obavljanje osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja regulisano je i podzakonskim aktima koje donosi Agencija.

Zakoni i podzakonski akti kojim je uređen sektor osiguranja, dostupni su i na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba).

2. OSIGURANJE

2.1. Tržište osiguranja

2.1.1. Učesnici na tržištu osiguranja

Učesnici na tržištu osiguranja, pod nadzorom Agencije, su: društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, filijale društava za osiguranje iz FBiH, zastupnici i brokери u osiguranju, te Zaštitni fond Republike Srpske i ovlašćeni aktuari.

2.1.1.1. Društva za osiguranje

Na tržištu osiguranja Republike Srpske, u 2020. godini, poslovalo je 14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, koja su prema djelatnosti osiguranja, sjedištu i stanju većinskog vlasništva, na dan 31.12.2020. godine, predstavljena u narednoj tabeli.

Tabela 1: Društva za osiguranje iz RS

R.B.	Naziv društva za osiguranje	Sjedište	Većinsko vlasništvo
NEŽIVOTNA OSIGURANJA			
1.	D.D. Brčko gas osiguranje	Brčko	domaće
2.	Drina osiguranje a.d.	Milići	domaće
3.	Dunav osiguranje a.d.	Banja Luka	strano
4.	Euros osiguranje a.d.	Banja Luka	domaće
5.	Krajina osiguranje a.d.	Banja Luka	strano
6.	Mikrofin osiguranje a.d.	Banja Luka	domaće
7.	Nešković osiguranje a.d.	Bijeljina	domaće
8.	Osiguranje Aura a.d.	Banja Luka	domaće
9.	Osiguranje Garant d.d.	Brčko	domaće
10.	Premium osiguranje a.d.	Banja Luka	domaće
11.	SAS-SuperP OSIGURANJE a.d.	Bijeljina	domaće
12.	Triglav osiguranje a.d.	Banja Luka	strano
ŽIVOTNA I NEŽIVOTNA OSIGURANJA (KOMPOZITNA DRUŠTVA)			
13.	Grawe osiguranje a.d.	Banja Luka	strano
14.	Wiener osiguranje a.d.	Banja Luka	strano

Izvor: Centralni registar HOV

Od 14 društava za osiguranje, koja imaju sjedište u Republici Srpskoj, 12 je registrovano za obavljanje djelatnosti neživotnih osiguranja, a 2 društva za osiguranje za obavljanje djelatnosti neživotnih i životnih osiguranja (kompozitna društva za osiguranje), pri čemu je 9 društava za osiguranje poslovalo putem filijale u FBiH.

U izvještajnom periodu izvršen je prenos cjelokupnog portfelja životnog osiguranja Dunav osiguranja a.d. Banja Luka na Grawe osiguranje a.d. Banja Luka, uz saglasnost Agencije, te je nakon odluke Dunav osiguranja a.d. Banja Luka o prestanku obavljanja djelatnosti osiguranja u vrstama životnog osiguranja, Agencija donijela odluku o prestanku dozvole za rad u životnom osiguranju.

U 2020. godini, na tržištu osiguranja Republike Srpske, poslovalo je i 10 filijala društava za osiguranje iz FBiH.

Struktura vlasništva

Prema strukturi vlasništva, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, 9 društava za osiguranje je bilo u većinskom domaćem vlasništvu, dok je 5 društava za osiguranje bilo u većinskom stranom vlasništvu.

Tabela 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje iz RS

Vlasništvo	Broj društava za osiguranje	Učešće u ukupnom kapitalu	Učešće u ukupnoj aktivi	Učešće u fakturisanjoj premiji
Većinsko domaće vlasništvo	9	57,9%	39,6%	55,7%
Većinsko strano vlasništvo	5	42,1%	60,4%	44,3%
UKUPNO	14	100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS i Centralni registar HOV

Društva sa većinskim stranim kapitalom su učestvovala u ukupnom kapitalu sa 42,1%. Na društva za osiguranje sa većinskim stranim kapitalom odnosi se 60,4% ukupne aktive i 44,3% fakturisane premije.

Prema Izveštaju Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka - knjizi akcionara, državni kapital je evidentiran u Osiguranju Aura a.d. Banja Luka sa učešćem 38% (prioritetne akcije) i u Krajina osiguranju a.d. Banja Luka sa učešćem 34,9%.

Ljudski resursi

Na dan 31.12.2020. godine, u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj bilo je zaposleno 1.586 radnika. Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje iz RS

KVALIFIKACIJA	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		INDEKS 2020/19
	broj	%	broj	%	broj	%	
NK	9	0,6	8	0,5	7	0,4	87,5
PK	1	0,1	0	0,0	0	0,0	
NS	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
KV	65	4,2	60	3,9	51	3,2	85,0
SSS	778	50,8	790	50,9	836	52,7	105,8
VKV	7	0,5	5	0,3	4	0,3	80,0
VŠS	74	4,8	75	4,8	78	4,9	104,0
VSS	569	37,2	584	37,6	578	36,4	99,0
MR	26	1,7	28	1,8	31	2,0	110,7
DR	2	0,1	3	0,2	1	0,1	33,3
U K U P N O	1.531	100,0	1.553	100,0	1.586	100,0	102,1

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Pored toga, u filijalama društava za osiguranje iz FBiH bilo je zaposleno 294 radnika, u Zaštitnom fondu Republike Srpske 7 radnika, a što zajedno sa zaposlenima u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj iznosi 1.887 radnik. Takođe, na tržištu osiguranja djeluju i zastupnici i brokeri u osiguranju (fizička lica), te ovlašćeni aktuari, a što je prikazano u nastavku ovog poglavlja.

2.1.1.2. Zastupnici i brokери u osiguranju

Zaključno sa danom 31.12.2020. godine, u Registar zastupnika i brokera u osiguranju kod Agencije bilo je upisano:

- 521 zastupnik u osiguranju – fizička lica, od čega ih je 32 registrovalo preduzetničke radnje,
- 18 društava za zastupanje u osiguranju sa sjedištem u Republici Srpskoj (uključujući Pošte Srpske, mikrokreditna društva i banke) i 4 filijale društava za zastupanje iz FBiH,
- 24 brokera u osiguranju – fizička lica,
- 5 brokerskih društava sa sjedištem u Republici Srpskoj i 2 filijale brokerskih društava iz FBiH.

Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je aktuelni izvod iz registara zastupnika i brokera u osiguranju.

U 2020. godini, Agencija je organizovala edukaciju i održala jedan redovni i jedan vanredni ispitni rok za polaganje stručnog ispita, koji je potreban za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju. Stručni ispit je položilo ukupno 164 kandidata.

2.1.1.3. Zaštitni fond Republike Srpske

Zaštitni fond Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond) osnovan je Zakonom o obaveznom osiguranju za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/09), kao posebno pravno lice. Nadležnost Zaštitnog fonda propisana je Zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15 i 78/20). Zaštitni fond je obavezan da izvršava obavezu naknade štete nastale na teritoriji Republike Srpske trećem oštećenom licu, ako ih prouzrokuje nepoznato vozilo (štete na licima¹) ili vozilo čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti (štete na licima i stvarima). Pored toga, Zaštitni fond je obavezan da izvršava i obavezu isplate naknade oštećenim licima u slučaju da nije zaključen ugovor o obaveznom osiguranju putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, te šteta iz osnova autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu koje nisu mogle biti nadoknađene iz stečajne ili likvidacione mase društva za osiguranje.

Sva društva za osiguranje koja u Republici Srpskoj obavljaju poslove osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, osim putnika u vazдушnom saobraćaju, obavezno su članovi Zaštitnog fonda i plaćaju doprinos Zaštitnom fondu, srazmjerno obračunatoj premiji osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja u Republici Srpskoj.

Ukupno ostvareni prihodi Zaštitnog fonda, u 2020. godini, su iznosili 3.960.031 KM i bili su manji za 0,5%, u poređenju sa prethodnom godinom, od čega se 92,4% odnosilo na poslovne prihode. Ukupni rashodi su iznosili 3.687.973 KM i bili su veći za 17,4%, od čega se 59% odnosilo na poslovne rashode, dok se 41% odnosilo na ispravku potraživanja po osnovu regresa.

¹ Uz izuzetak propisan članom 51. stav 2. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju

Na povećanje ukupnih rashoda uticalo je povećanje troškova rezervisanja za štete u tekućoj godini i za štete u sudskom sporu, kao i rashoda po osnovu ispravke vrijednosti regresnih potraživanja. Zaštitni fond je ostvario višak prihoda nad rashodima u iznosu od 272.058 KM.

U narednoj tabeli dat je pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva, koji se odnose na štete na licima ili imovini u saobraćajnim nezgodama iz nadležnosti Zaštitnog fonda.

Tabela 4: Odštetni zahtjevi prema Zaštitnom fondu

Odštetni zahtjevi	2018.	2019.	2020.	Indeks 2020/2019
1. Prijavljeni u tekućem periodu i reaktivirani	425	375	363	96,8
2. Preneseni iz prethodnog perioda	143	149	136	91,3
3. Ukupan broj zahtjeva (1+2)	568	524	499	95,2
4. Odbijeni zahtjevi	87	84	95	113,1
5. Obrađeni zahtjevi bez odbijenih	332	304	302	99,3
6. Broj isplaćenih zahtjeva	332	303	302	99,7
7. Iznos isplaćenih zahtjeva KM	1.604.015	1.250.284	1.191.099	95,3

Izvor: Izveštaj Zaštitnog fonda

Ukupan broj odštetnih zahtjeva u 2020. godini je smanjen, pa je i iznos isplaćenih odštetnih zahtjeva bio manji, u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna vrijednost isplaćenog odštetnog zahtjeva iznosila je 3.944 KM i bila je manja za 4,4%.

2.1.1.4. *Ovlašćeni aktuari*

U skladu sa međunarodnim standardima za obavljanje osiguranja od posebne važnosti je obezbjeđenje adekvatnog broja profesionalno osposobljenih aktuara. Na dan 31.12.2020. godine, u Registar ovlašćenih aktuara kod Agencije bilo je upisano 38 lica. Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je aktuelni izvod iz Registra ovlašćenih aktuara.

2.1.2. Pokazatelji razvijenosti tržišta osiguranja

U narednoj tabeli je dat komparativni pregled osnovnih relativnih pokazatelja, vezanih za premiju, kojima se mjeri stepen razvijenosti tržišta osiguranja.

Tabela 5: Premija i makroekonomski pokazatelji²

Zemlja		Premija/broj stanovnika			Premija/BDP (%)			Životna/ukupna premija (%)		
		2017.	2018.	2019.	2017.	2018.	2019.	2017.	2018.	2019.
BiH	RS	106,6	118,8	118,5	2,1	2,1	2,1	16,3	16,7	18,4
	FBiH	123,0	133,7	137,5	2,3	2,2	2,3	22,2	21,7	21,9
Austrija		2.217,0	2.303,0	2.219,0	4,6	4,4	4,4	34,0	32,4	31,1
Bugarska		175,0	212,0	236,0	2,2	2,3	2,4	17,1	14,0	12,2
Grčka		411,0	448,0	441,0	2,2	2,2	2,2	44,9	46,1	46,2
Mađarska		348,0	388,0	402,0	2,5	2,4	2,4	49,0	46,2	44,5

(u USD)

² U periodu izrade ovog izvještaja nije bila dostupna komparativna statistika za 2020. godinu.

Zemlja	Premija/broj stanovnika			Premija/BDP (%)			Životna/ukupna premija (%)		
	2017.	2018.	2019.	2017.	2018.	2019.	2017.	2018.	2019.
Rumunija	125,0	130,0	135,0	1,3	1,1	1,1	21,1	19,9	18,5
Slovenija	1.184,0	1.336,0	1.353,0	5,0	4,9	5,0	30,1	30,7	29,9
Srbija	123,0	140,0	140,0	2,1	1,9	1,9	23,0	23,5	23,5
Turska	149,0	127,0	131,0	1,4	1,3	1,4	15,4	13,6	15,5
Hrvatska	333,0	383,0	390,0	2,5	2,6	2,7	32,4	31,8	29,1
Češka	609,0	666,0	677,0	2,9	2,8	2,8	38,0	36,6	32,0

Izvor: Statistika tržišta osiguranja u BiH, Republički zavod za statistiku RS, SwissRe

Učešće premije u BDP bilo je na približno istom nivou kao u ostalim zemljama iz okruženja sa sličnim nivoom razvoja tržišta osiguranja. Premija po stanovniku i učešće premije životnih osiguranja u ukupnoj premiji je nisko, kroz čitav posmatrani period.

2.1.3. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske

U narednoj tabeli dat je pregled ukupno obračunate premije na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj³, za 2018, 2019. i 2020. godinu.

Tabela 6: Premija osiguranja obračunata na tržištu RS

(u KM)

R.B.	Subjekti na tržištu RS	Obračunata premija na tržištu Republike Srpske						Indeks 2020/19
		2018.		2019.		2020.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
1.	DRUŠTVA IZ RS	173.808.910	76,9	183.064.663	77,4	181.422.362	76,1	99,1
1.1.	Neživotna osiguranja	153.902.365	68,1	159.762.974	67,5	157.116.037	65,9	98,3
1.2.	Životna osiguranja	19.906.545	8,8	23.301.689	9,9	24.306.325	10,2	104,3
2.	FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBiH	52.290.663	23,1	53.572.212	22,6	56.872.581	23,9	106,2
2.1.	Neživotna osiguranja	34.404.235	15,2	33.437.624	14,1	35.542.125	14,9	106,3
2.2.	Životna osiguranja	17.886.428	7,9	20.134.588	8,5	21.330.456	9,0	105,9
UKUPNO		226.099.573	100,0	236.636.875	100,0	238.294.943	100,0	100,7

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske, u periodu 01.01. do 31.12.2020. godine, iznosila je 238.294.943 KM i bila je veća, u odnosu na isti period prethodne godine, za 1.658.068 KM ili 0,7%. Obračunata premija filijala društava za osiguranje iz FBiH veća je za 6,2%, dok je obračunata premija društava za osiguranje iz Republike Srpske manja za 0,9%. Filijale društava za osiguranje iz FBiH ostvarile su rast obračunate premije i životnih i neživotnih osiguranja.

U sljedećoj tabeli je predstavljena struktura obračunate premije na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, prema vrstama osiguranja, za 2018, 2019. i 2020. godinu.

³ Ukupno obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske je obračunata na način da je ukupna premija koju su obračunala društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, umanjena za premiju koju su ta društva obračunala u FBiH i uvećana za premiju koju su filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH obračunala u Republici Srpskoj.

Tabela 7: Obračunata premija na tržištu osiguranja u RS, prema vrstama osiguranja

Vrsta osiguranja	2018.		2019.		2020.		Indeks 2020/19
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Osiguranje nezgode	17.064.906	7,5	18.035.956	7,6	13.822.492	5,8	76,6
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	16.002.649	7,1	18.268.828	7,7	18.361.681	7,7	100,5
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	7.956.702	3,5	8.638.276	3,7	8.340.874	3,5	96,6
Osiguranje ostalih šteta na imovini	9.287.776	4,1	9.561.528	4,0	9.609.346	4,0	100,5
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	131.827.203	58,3	131.650.038	55,6	135.408.942	56,8	102,9
Ostalo	6.167.364	2,7	7.045.972	3,0	7.114.827	3,0	101,0
Ukupno neživotna osiguranja	188.306.600	83,3	193.200.598	81,6	192.658.162	80,8	99,7
Životno osiguranje	37.792.973	16,7	43.436.277	18,4	45.636.781	19,2	105,1
Ukupno	226.099.573	100,0	236.636.875	100,0	238.294.943	100,0	100,7

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Od obračunate premije na tržištu osiguranja Republike Srpske u 2020. godini, na premiju neživotnih osiguranja odnosilo se 192.658.162 KM ili 80,8%, dok je obračunata premija životnih osiguranja iznosila 45.636.781 KM ili 19,2%. U odnosu na prethodnu godinu, obračunata premija neživotnih osiguranja je manja za 0,3%, a premija životnih osiguranja se povećala za 5,1%.

2.1.4. Tržišna struktura i koncentracija

Učešće društava za osiguranje sa sjedištem Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prikazano je u narednoj tabeli.

Tabela 8: Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH na tržištu Republike Srpske

R.B.	Učešće društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske			
	Društvo za osiguranje iz RS / Filijale društava iz FBiH	2018.	2019.	2020.
1.	Atos osiguranje a.d.	7,4%	5,1%	-
2.	D.D. Brčko gas osiguranje	4,7%	4,5%	4,8%
3.	Grawe osiguranje a.d.	7,7%	8,9%	13,8%
4.	Drina osiguranje a.d.	9,2%	8,7%	8,5%
5.	Dunav osiguranje a.d.	7,8%	7,5%	7,0%
6.	Euros osiguranje a.d.	3,9%	3,7%	4,0%
7.	Wiener osiguranje a.d.	8,0%	8,2%	7,0%
8.	Krajina osiguranje a.d.	1,2%	1,9%	1,8%
9.	Mikrofin osiguranje a.d.	3,4%	3,2%	3,2%
10.	Nešković osiguranje a.d.	7,2%	7,2%	6,8%
11.	Osiguranje Aura a.d.	5,4%	6,1%	6,5%
12.	Osiguranje Garant a.d.	4,1%	4,5%	4,6%
13.	Premium osiguranje a.d.	0,3%	1,6%	2,0%
14.	SAS-SuperP osiguranje a.d.	1,7%	1,6%	1,5%
15.	Triglav osiguranje a.d.	4,8%	4,7%	4,7%
16.	Asa osiguranje d.d.	2,4%	2,6%	3,1%
17.	Adriatic osiguranje d.d.	2,8%	2,6%	2,8%
18.	Camelija osiguranje d.d.	0,3%	0,2%	0,3%

R.B.	Učešće društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske			
	Društvo za osiguranje iz RS / Filijale društava iz FBiH	2018.	2019.	2020.
19.	Central osiguranje d.d.	1,3%	1,3%	1,4%
20.	Croatia osiguranje d.d.	1,2%	1,0%	0,6%
21.	Grawe osiguranje d.d.	0,0%	0,0%	-
22.	Euroherc osiguranje d.d.	3,4%	3,2%	3,2%
23.	SARAJEVO osiguranje d.d.	1,5%	1,1%	1,4%
24.	Vienna osiguranje d.d.	3,7%	3,8%	3,8%
25.	Osiguranje "VGT" d.d.	0,0%	-	-
26.	UNIQA osiguranje d.d.	5,9%	6,0%	5,9%
27.	Triglav osiguranje d.d.	0,5%	0,8%	1,4%
	UKUPNO	100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

U sljedećem pregledu dat je stepen koncentracije tržišta osiguranja u Republici Srpskoj, po peer grupama, iz kojeg se vidi da nije bilo značajnijih promjena broja društava za osiguranje po peer grupama, te da ni jedno društvo za osiguranje nije ostvarilo učešće u ukupno obračunatoj premiji veće od 15%.

Tabela 9: Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske, prema peer grupama

Učešće	Učešće društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupnoj premiji na tržištu Republike Srpske prema peer grupama					
	2018.		2019.		2020.	
	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje
do 5%	41,3%	19	42,4%	18	44,6%	17
5-10%	58,7%	8	57,6%	8	41,6%	6
10-15%	0,0%	0	0,0%	0	13,8%	1
preko 15%	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Herfindahl Hirschman–ov indeks predstavlja, takođe, mjeru koncentracije tržišta i izračunava se kao zbir kvadrata pojedinačnog učešća svakog društva za osiguranje u odnosu na ostvarenu premiju. Ovaj indeks uzima u obzir relativnu veličinu i raspodjelu društava na tržištu, te ukoliko je tržište monopolističko, postoji i veća tržišna koncentracija, odnosno manja konkurencija. Indeks se povećava ukoliko se smanjuje broj društava učesnika na tržištu, a u isto vrijeme razlika u veličini među njima je sve veća. Ukoliko bi postojalo samo jedno društvo koje se bavi osiguranjem, indeks bi iznosio 10.000 (učešće na tržištu 100%, odnosno indeks je $100 \cdot 100 = 10.000$). U suprotnom slučaju, ukoliko bi bilo mnogo društava sa srazmjerno niskim učešćem, oko 0%, indeks bi bio blizu 0, što bi ukazivalo da na tržištu postoji savršena konkurencija. Ako je Herfindahl Hirschman–ov indeks između 1.000 i 1.800 smatra se da na tržištu postoji umjerena koncentracija. S obzirom da je Herfindahl Hirschman–ov indeks u 2020. godini iznosio 634 poena, može se zaključiti da je na tržištu osiguranja Republike Srpske postojala prilično jaka konkurencija.

2.1.5. Obračunata premija po društvima za osiguranje**2.1.5.1. Obračunata premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj**

Ukupno obračunata premija, u periodu 01.01. do 31.12.2020. godine, društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, uključujući i premiju koju su ova društva za osiguranje obračunala na tržištu osiguranja FBiH, iznosila je 226.770.734 KM (od čega 181.422.362 KM u Republici Srpskoj, a 45.348.372 KM u FBiH). U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj bila je manja za 3.988.552 KM ili 1,7%.

U narednoj tabeli prikazana je obračunata premija po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, za 2018, 2019 i 2020. godinu.

Tabela 10: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS

(u KM)

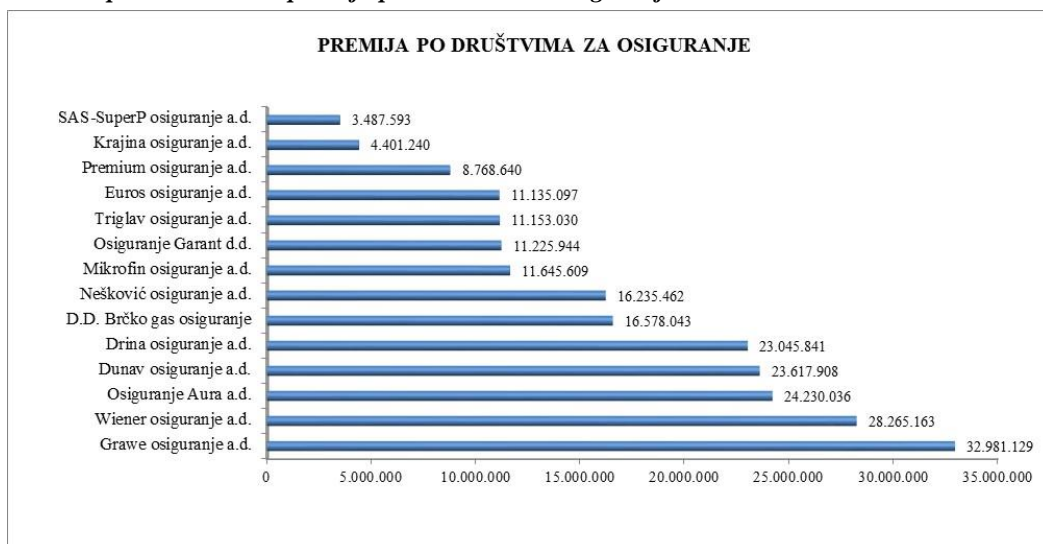
R.B.	NAZIV DRUŠTVA U RS	Obračunata premija						Indeks 2020/19
		2018.		2019.		2020.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Atos osiguranje a.d.	21.750.916	10,1	15.362.956	6,7			
2.	D.D. Brčko gas osiguranje	15.980.279	7,4	15.811.621	6,9	16.578.043	7,3	104,8
3.	Grawe osiguranje a.d.	16.463	0,0	20.014	0,0	9.959.302	4,4	49.761,5 ⁴
4.	Drina osiguranje a.d.	23.758.289	11,1	23.448.281	10,2	23.045.841	10,2	98,3
5.	Dunav osiguranje a.d.	22.947.124	10,7	23.227.107	10,1	23.617.908	10,4	101,7
6.	Euros osiguranje a.d.	8.882.163	4,1	10.583.654	4,6	11.135.097	4,9	105,2
7.	Wiener osiguranje a.d.	27.063.163	12,6	28.444.301	12,3	25.652.585	11,3	90,2
8.	Krajina osiguranje a.d.	2.653.756	1,2	4.463.153	1,9	4.401.240	1,9	98,6
9.	Mikrofin osiguranje a.d.	10.605.891	4,9	11.289.298	4,9	11.645.609	5,1	103,2
10.	Nešković osiguranje a.d.	16.354.978	7,6	16.937.270	7,3	16.235.462	7,2	95,9
11.	Osiguranje Aura a.d.	18.427.466	8,6	23.481.473	10,2	24.230.036	10,7	103,2
12.	Osiguranje Garant d.d.	9.339.660	4,3	10.619.160	4,6	11.225.944	5,0	105,7
13.	Premium osiguranje a.d.	842.688	0,4	7.345.465	3,2	8.768.640	3,9	119,4
14.	SAS-SuperP osiguranje a.d.	3.764.886	1,8	3.860.700	1,7	3.487.593	1,5	90,3
15.	Triglav osiguranje a.d.	10.836.760	5,0	11.185.084	4,8	11.153.030	4,9	99,7
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		193.224.482	89,9	206.079.537	89,3	201.136.330	88,7	97,6
ŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Grawe osiguranje a.d.	17.476.605	8,1	21.133.698	9,2	23.021.827	10,1	108,9
2.	Dunav osiguranje a.d.	711.606	0,3	661.638	0,3	- ⁵	-	-
3.	Wiener osiguranje a.d.	3.576.695	1,7	2.884.412	1,2	2.612.577	1,2	90,6 ⁶
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		21.764.906	10,1	24.679.749	10,7	25.634.404	11,3	103,9
UKUPNA PREMIJA		214.989.388	100,0	230.759.286	100,0	226.770.734	100,0	98,3

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

⁴ Iskazano povećanje premije Grawe osiguranje a.d. Banja Luka, proizilazi iz okolnosti da je ovo društvo početkom 2020. godine izvršilo pripajanje Atos osiguranja a.d. Bijeljina, te je u izvještajnom periodu uz osiguranje nezgode obavljalo poslove osiguranja i u drugim vrstama neživotnih osiguranja (koje u prethodnim izvještajnim periodima nije obavljalo).

⁵ U izvještajnom periodu izvršen je prenos cjelokupnog portfelja životnog osiguranja Dunav osiguranja a.d. Banja Luka na Grawe osiguranje a.d. Banja Luka, uz saglasnost Agencije, te je nakon odluke Dunav osiguranja a.d. Banja Luka o prestanku obavljanja djelatnosti osiguranja u vrstama životnog osiguranja, Agencija donijela odluku o prestanku dozvole za rad u životnom osiguranju.

⁶ Premija je smanjena zbog okolnosti koje su u vezi sa prestancima trajanja ugovora o životnom osiguranju, te odlukom Wiener osiguranje a.d. Banja Luka iz 2018. godine da prestane zaključivati nove ugovore o životnom osiguranju.

Grafikon 1: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje iz RS

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

U narednoj tabeli dat je pregled premije po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunate u FBiH, za 2018, 2019. i 2020. godinu.

Tabela 11: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS u FBiH

(u KM)

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	Obračunata premija						INDEKS 2020/19
		2018.		2019.		2020.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Atos osiguranje a.d.	4.958.321	12,0	3.236.858	6,8			
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	5.281.631	12,8	5.169.539	10,8	5.256.912	11,6	101,7
3.	Drina osiguranje a.d.	3.063.822	7,4	2.941.914	6,2	2.825.929	6,2	96,1
4.	Dunav osiguranje a.d.	6.022.325	14,6	6.178.151	13,0	6.850.417	15,1	110,9
5.	Wiener osiguranje a.d.	10.655.008	25,9	10.577.543	22,2	10.327.928	22,8	97,6
6.	Mikrofin osiguranje a.d.	2.997.047	7,3	3.714.252	7,8	3.958.064	8,7	106,6
7.	Osiguranje Aura a.d.	6.214.013	15,1	9.113.171	19,1	8.799.719	19,4	96,6
8.	Premium osiguranje a.d.	129.950	0,3	3.604.013	7,6	4.035.316	8,9	112,0
9.	Euros osiguranje a.d.			1.781.121	3,7	1.674.038	3,7	94,0
10.	Osiguranje Garant d.d.					291.971	0,6	
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		39.322.117	95,5	46.316.563	97,1	44.020.293	97,1	95,0
ŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Wiener osiguranje a.d.	1.858.361	4,5	1.378.060	2,9	1.328.079	2,9	96,4
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		1.858.361	4,5	1.378.060	2,9	1.328.079	2,9	96,4
UKUPNA PREMIJA		41.180.478	100,0	47.694.623	100,0	45.348.372	100,0	95,1

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala su premiju u FBiH u iznosu od 45.348.372 KM, koja je, u odnosu na prethodnu godinu, bila manja za 4,9% i učestvovala u ukupnoj premiji društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj sa 20%. U strukturi ove premije dominirala je premija neživotnih osiguranja sa 97,1%.

Struktura portfelja

U narednoj tabeli je predstavljena struktura ukupno obračunate premije društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, prema vrstama osiguranja, za 2018, 2019. i 2020. godinu, s tim da se kategorija „ostalo” odnosi na 13 grupa neživotnih osiguranja, koje u ukupnoj premiji pojedinačno učestvuju oko jednog procenta.

Tabela 12: Ukupno obračunata premija društava za osiguranje iz RS, prema vrstama osiguranja

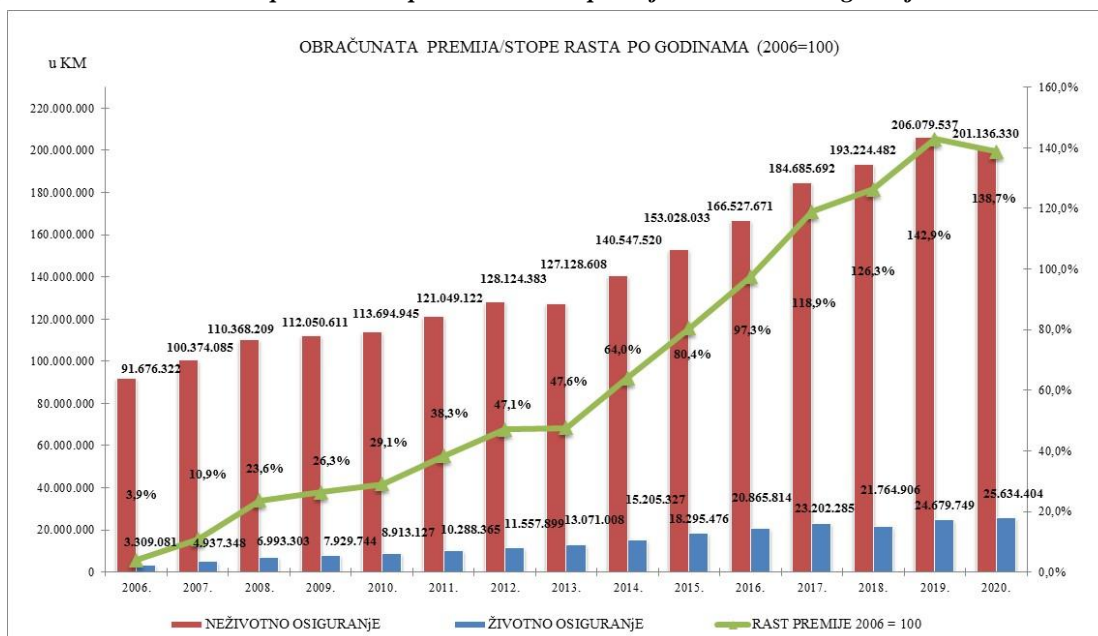
Vrsta osiguranja	2018.		2019.		2020.		Indeks 2020/19
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Osiguranje nezgode	15.477.438	7,2	17.487.666	7,6	13.563.651	6,0	77,6
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	12.418.952	5,8	14.770.941	6,4	14.568.057	6,4	98,6
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	6.823.476	3,2	7.840.855	3,4	7.599.229	3,4	96,9
Osiguranje ostalih šteta na imovini	11.484.398	5,3	11.650.158	5,0	11.320.847	5,0	97,2
Osiguranje od odgovornosti za m/v	140.755.050	65,5	147.222.737	63,8	147.028.120	64,8	99,9
Ostalo	6.265.168	2,9	7.107.180	3,1	7.056.426	3,1	99,3
Ukupno neživotna osiguranja	193.224.482	89,9	206.079.537	89,3	201.136.330	88,7	97,6
Životno osiguranje	21.764.906	10,1	24.679.749	10,7	25.634.404	11,3	103,9
Ukupno	214.989.388	100,0	230.759.286	100,0	226.770.734	100,0	98,3

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Od ukupno obračunate premije, u 2020. godini, na premiju neživotnih osiguranja odnosilo se 201.136.330 KM ili 88,7%, dok je obračunata premija životnih osiguranja iznosila 25.634.404 KM ili 11,3%. U odnosu na prethodnu godinu, obračunata premija neživotnih osiguranja je manja je za 2,4%, dok je obračunata premija životnih osiguranja veća za 3,9%. U ukupno obračunatoj premiji osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, najznačajnije učešće je imala premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti sa 99,5%. Učešće premije obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, u ukupno obračunatoj premiji osiguranja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, bilo je 64,5%, odnosno u ukupno obračunatoj premiji neživotnih osiguranja 72,7%, i nije značajnije promijenjeno u odnosu na prethodnu godinu.

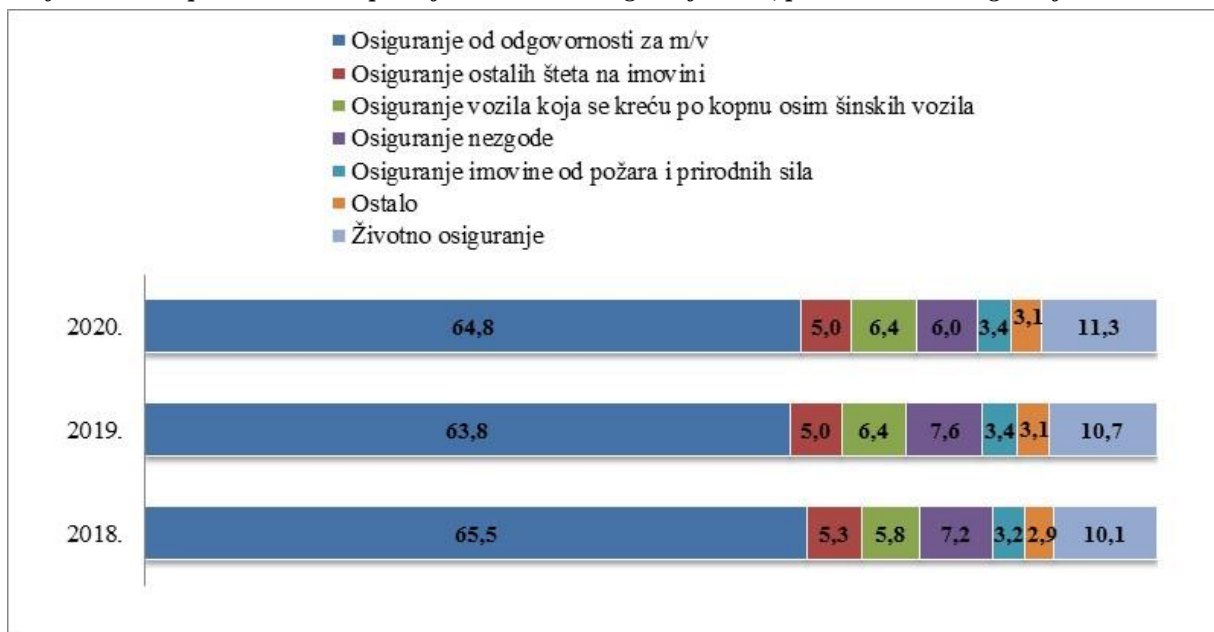
U nastavku se daje niz grafičkih ilustracija obračunate premije društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Grafikon 2: Kumulativna stopa rasta ukupno obračunate premije društava za osiguranje iz RS

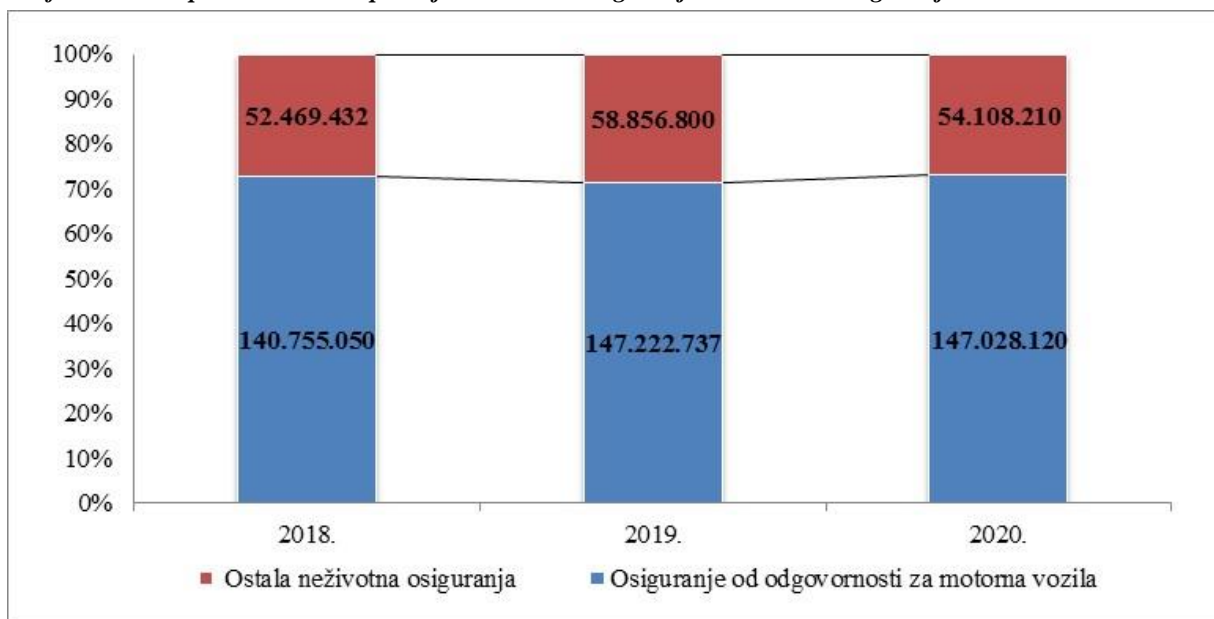
Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Grafikon 3: Ukupno obračunata premija društava za osiguranje iz RS, prema vrstama osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Grafikon 4: Ukupno obračunata premija neživotnih osiguranja društava za osiguranje iz RS

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

2.1.5.2. Obračunata premija filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH

U ukupno obračunatoj premiji, na tržištu osiguranja Republike Srpske, filijale društava za osiguranje iz FBiH učestvovala su sa 23,9%, odnosno u iznosu od 56.872.581 KM.

U narednoj tabeli prikazan je pregled obračunate premije, na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, po filijalama društava iz FBiH za 2018, 2019. i 2020. godinu.

Tabela 13: Obračunata premija po filijalama društava za osiguranje iz FBiH

(u KM)

R.B.	Filijale društava za osiguranje iz FBiH koje posluju u RS	Obračunata premija						Indeks 2020/19
		2018.		2019.		2020.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Asa osiguranje d.d.	5.506.477	10,5	6.218.154	11,6	7.465.924	13,1	120,1
2.	Adriatic osiguranje d.d.	6.344.290	12,1	6.088.985	11,4	6.491.652	11,4	106,6
3.	Camelija osiguranje d.d.	760.119	1,5	553.292	1,0	627.779	1,1	113,5
4.	Central osiguranje d.d.	2.901.528	5,5	3.139.867	5,9	3.257.209	5,7	103,7
5.	Croatia osiguranje d.d.	2.593.424	5,0	2.134.666	4,0	1.413.343	2,5	66,2
6.	Grawe osiguranje d.d.	68.992	0,1	19.184	0,0	-	-	-
7.	Euroherc osiguranje d.d.	7.601.818	14,5	7.541.535	14,1	7.669.724	13,5	101,7
8.	SARAJEVO osiguranje	3.357.765	6,4	2.669.421	5,0	3.291.904	5,8	123,3
9.	Vienna osiguranje d.d.	208.780	0,4	189.083	0,4	152.432	0,3	80,6
10.	Osiguranje "VGT" d.d.	69.420	0,1	-	-	-	-	-
11.	UNIQA osiguranje d.d.	4.991.623	9,5	4.883.437	9,1	5.172.159	9,1	105,9
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	34.404.235	65,8	33.437.624	62,4	35.542.125	62,5	106,3
ŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Adriatic osiguranje d.d.	85.227	0,2	70.383	0,1	117.555	0,2	167,0
2.	Croatia osiguranje d.d.	139.633	0,3	156.268	0,3	120.961	0,2	77,4
3.	Vienna osiguranje d.d.	8.050.420	15,4	8.801.602	16,4	8.861.762	15,6	100,7
4.	UNIQA osiguranje d.d.	8.437.376	16,1	9.285.091	17,3	8.780.429	15,4	94,6
5.	Triglav osiguranje d.d.	1.173.771	2,2	1.821.244	3,4	3.449.749	6,1	189,4
	UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	17.886.428	34,2	20.134.588	37,6	21.330.456	37,5	105,9
	UKUPNA PREMIJA	52.290.663	100,0	53.572.212	100,0	56.872.581	100,0	106,2

Izvor: Izveštaji filijala društava iz FBiH

U strukturi premije filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH, koja je u 2020. godini obračunata na tržištu osiguranja Republike Srpske, neživotna osiguranja su učestvovala sa 62,5%, a životna osiguranja sa 37,5%. Premija neživotnih osiguranja koju su filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH obračunale u Republici Srpskoj je veća za 6,3%, dok je premija životnih osiguranja povećana za 5,9%, posmatrano u odnosu na 2019. godinu.

2.1.6. Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju

2.1.6.1. Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj

U narednoj tabeli daje se pregled premije obračunate putem zastupnika i brokera u osiguranju, na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, za 2019. i 2020. godinu.

Tabela 14: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske

(u KM)

R.B.	Subjekti na tržištu	2019.				2020.			
		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
		Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji
1.	DRUŠTVA ZA OSIGURANJE IZ RS	37.333.507	20,4%	6.363.013	3,5%	38.033.917	21,0%	6.957.066	3,8%
1.1.	Neživotna osiguranja	17.207.285	10,8%	6.269.461	3,9%	16.561.098	10,5%	6.852.316	4,4%
1.2.	Životna osiguranja	20.126.222	86,4%	93.552	0,4%	21.472.819	88,3%	104.750	0,4%

R.B.	Subjekti na tržištu	2019.				2020.			
		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranju		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
		Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji
2.	FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBiH	20.243.360	37,8%	572.991	1,1%	19.671.048	34,6%	716.695	1,3%
2.1.	Neživotna osiguranja	6.022.085	18,0%	562.130	1,7%	4.215.476	11,9%	706.158	2,0%
2.2.	Životna osiguranja	14.221.275	70,6%	10.861	0,1%	15.455.572	72,5%	10.537	0,0%
	UKUPNO	57.576.867	24,3%	6.936.004	2,9%	57.704.965	24,2%	7.673.761	3,2%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Premija na tržištu osiguranja Republike Srpske u 2020. godini, obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, iznosila je 65.378.726 KM ili 27,4% ukupno obračunate premije i veća je za 1,3%, u odnosu na prethodnu godinu.

Putem zastupnika u osiguranju obračunata je premija u iznosu od 57.704.965 KM, odnosno 24,2% ukupne premije, dok je putem brokera u osiguranju obračunato 7.673.761 KM ili 3,2% ukupne premije.

Premija neživotnih osiguranja obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, iznosila je 28.335.048 KM ili 14,7% premije neživotnih osiguranja i manja je za 5,7%. Putem zastupnika i brokera u osiguranju, obračunato je 37.043.678 KM ili 81,2% premije životnih osiguranja, a što predstavlja povećanje obračunate premije životnih osiguranja putem ovih kanala prodaje za 7,5%.

U narednoj tabeli dat je pregled premije obračunate putem zastupnika i brokera u osiguranju u Republici Srpskoj, po vrstama osiguranja, za 2019. i 2020. godini.

Tabela 15: Premija obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju na tržištu Republike Srpske, po vrstama osiguranja

(u KM)

Vrste osiguranja	2019.				2020.			
	Obračunata premija putem zastupnika u osiguranje		Obračunata premija putem brokera u osiguranju		Obračunata premija putem zastupnika u osiguranje		Obračunata premija putem brokera u osiguranju	
	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji
Osiguranje nezgode	5.565.533	30,9%	3.874.052	21,5%	1.686.773	12,2%	3.412.876	24,7%
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1.912.827	10,5%	600.914	3,3%	1.894.902	10,3%	550.090	3,0%
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	618.175	7,2%	864.139	10,0%	599.605	7,2%	922.218	11,1%
Osiguranje ostalih šteta na imovini	657.647	6,9%	374.903	3,9%	794.084	8,3%	938.017	9,8%
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	13.351.180	10,1%	103.310	0,1%	14.660.429	10,8%	113.983	0,1%
Ostalo	1.124.007	16,0%	1.014.273	14,4%	1.140.781	16,0%	1.621.290	22,8%
Ukupno neživotna osiguranja	23.229.370	12,0%	6.831.591	3,5%	20.776.574	10,8%	7.558.474	3,9%
Ukupno životna osiguranja	34.347.497	79,1%	104.413	0,2%	36.928.391	80,9%	115.287	0,3%
UKUPNO	57.576.867	24,3%	6.936.004	2,9%	57.704.965	24,2%	7.673.761	3,2%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS i filijala društava iz FBiH

Najveće učešće premije obračunate putem zastupnika (u ukupno obračunatoj premiji) ostvareno je u vrstama životnih osiguranja, a najveće učešće premije obračunate putem brokera u osiguranju (u ukupno obračunatoj premiji) u vrsti osiguranja nezgode. Premija osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, učestvovala je sa 10,9% u ukupno obračunatoj premiji ove vrste osiguranja.

2.1.6.2. Premija društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju⁷

U narednoj tabeli daje se pregled premije društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, obračunate putem zastupnika i brokera u osiguranju, po vrstama osiguranja za 2019. i 2020. godini.

Tabela 16: Premija društava za osiguranje obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, po vrstama osiguranja

(u KM)

Vrsta osiguranja	2019.				2020.			
	Obračunata premija putem zastupnika		Obračunata premija putem brokera		Obračunata premija putem zastupnika		Obračunata premija putem brokera	
	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji	Iznos	Učešće u ukupno obračunatoj premiji
Osiguranje nezgode	5.629.146	32,2%	3.883.909	22,2%	2.101.035	15,5%	3.401.098	25,1%
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1.735.809	11,8%	618.554	4,2%	1.936.629	13,3%	615.560	4,2%
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	781.685	10,0%	952.020	12,1%	832.711	11,0%	1.187.859	15,6%
Osiguranje ostalih šteta na imovini	496.477	4,3%	684.551	5,9%	624.964	5,5%	1.235.585	10,9%
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	19.932.352	13,5%	141.144	0,1%	20.808.567	14,2%	226.389	0,2%
Ostalo	1.146.468	16,1%	1.283.834	18,1%	1.063.699	15,1%	2.040.911	28,9%
Ukupno neživotna osiguranja	29.721.937	14,4%	7.564.012	3,7%	27.367.605	13,6%	8.707.402	4,3%
Ukupno životna osiguranja	20.488.701	83,0%	93.552	0,4%	21.816.499	85,1%	104.750	0,4%
UKUPNO	50.210.638	21,8%	7.657.564	3,3%	49.184.104	21,7%	8.812.152	3,9%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Premija koju su društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala putem zastupnika i brokera u osiguranju, u 2020. godini, iznosila je 57.996.256 KM ili 25,6% ukupno obračunate premije. U odnosu na prethodnu godinu, premija obračunata putem ovih kanala prodaje bila je veća za 128.054 KM ili 0,2%.

Društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj su, putem zastupnika u osiguranju, obračunala premiju u iznosu od 49.184.104 KM ili 21,7% ukupne premije, dok su putem brokera u osiguranju obračunala premiju u iznosu od 8.812.152 KM ili 3,9% ukupne premije.

Premija neživotnih osiguranja koju su društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala putem zastupnika i brokera u osiguranju, iznosila je 36.075.007 KM (17,9% od

⁷ Premija koju su društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala putem zastupnika i brokera u osiguranju uključuje premiju osiguranja obračunatu na tržištu osiguranja Republike Srpske i FBiH

ukupno obračunate premije neživotnih osiguranja) i manja je za 3,2%. Putem zastupnika i brokera u osiguranju je obračunato 21.921.249 KM ili 85,5% premije životnih osiguranja, a što predstavlja povećanje obračunate premije životnih osiguranja putem ovih kanala prodaje za 6,5%.

Najveće učešće obračunate premije putem zastupnika (u ukupno obračunatoj premiji) zabilježeno je u vrstama životnih osiguranja, a najveće učešće obračunate premije putem brokera u osiguranju (u ukupno obračunatoj premiji), zabilježeno je u vrsti osiguranja od nezgode.

Premija osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, obračunata putem zastupnika i brokera u osiguranju, učestvovala je sa 14,4% u ukupno obračunatoj premiji ove vrste osiguranja.

2.2. Bilansna struktura

Na osnovu dostavljenih revidiranih finansijskih izvještaja društava za osiguranje za 2020. godinu, u ovom poglavlju se daje uporedni prikaz i analiza osnovnih bilansnih pozicija za 2019. i 2020. godinu.

2.2.1. Bilans stanja

Vrijednost poslovne aktive i pasive društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, iznosila je 529.893.943 KM i u odnosu na stanje na dan 31.12.2019. godine bila je veća za 4,5%.

Skraćena šema aktive zbirnog bilansa stanja društava za osiguranje za 2019. i 2020. godinu, data je u sljedećoj tabeli.

Tabela 17: Aktiva – ukupno za sva društva za osiguranje iz RS

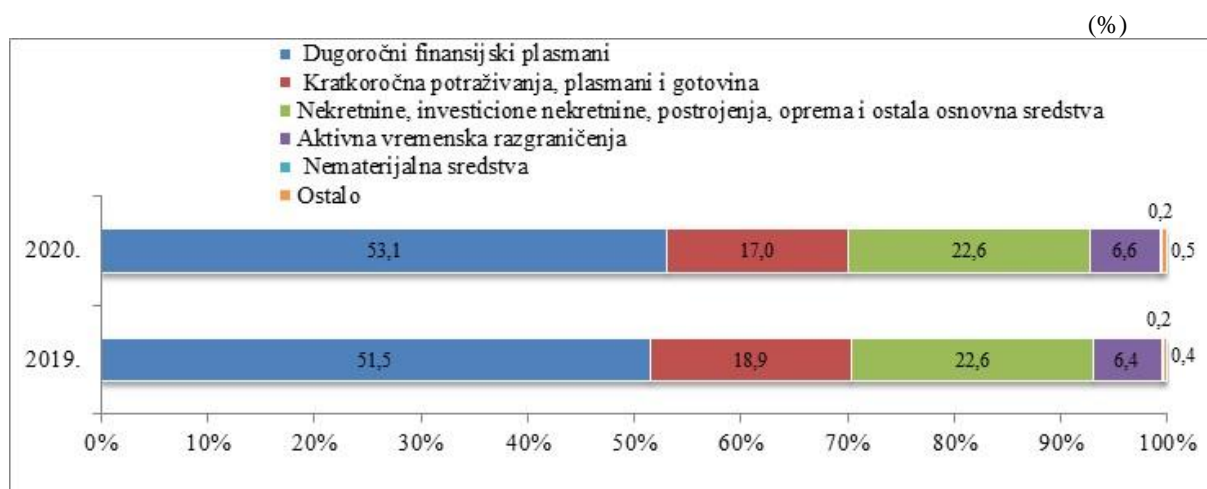
A K T I V A	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks 2020/19
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
A. STALNA IMOVINA(I+II+III+IV)	376.582.601	74,3%	402.496.069	76,0%	106,9
I - Nematerijalna sredstva	1.009.550	0,2%	1.144.534	0,2%	113,4
II - Nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja,oprema i ostala osnovna sredstva (1+2+3)	114.385.260	22,6%	119.925.500	22,6%	104,8
1. Zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema	42.909.396	8,5%	42.632.847	8,0%	99,4
2. Investicione nekretnine	65.897.705	13,0%	70.931.500	13,4%	107,6
3. Ostala osnovna sredstva	5.578.159	1,1%	6.361.153	1,2%	114,0
III - Dugoročni finansijski plasmani (1+2)	261.130.950	51,5%	281.426.035	53,1%	107,8
1.Učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica	4.422.212	0,9%	4.783.224	0,9%	108,2
2. Dugoročni finansijski plasmani matičnim,zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima, dugoročni finansijski plasmani u zemlji i inostranstvu, finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeaća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i ostali dugoročni finansijski plasmani	256.708.738	50,6%	276.642.811	52,2%	107,8
IV - Odložena poreska sredstva	56.841	0,0%			
B. TEKUĆA IMOVINA (I+II+III+IV)	130.385.087	25,7%	127.397.874	24,0%	97,7
I - Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	1.506.154	0,3%	2.140.928	0,4%	142,1
II - Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	96.043.492	18,9%	90.332.946	17,0%	94,1
1. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	13.333.526	2,6%	13.519.939	2,6%	101,4
2. Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja	8.569.603	1,7%	10.046.317	1,9%	117,2

A K T I V A	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks 2020/19
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
3. Kratkoročni finansijski plasmani	38.498.288	7,6%	39.294.554	7,4%	102,1
4. Gotovina	35.642.075	7,0%	27.472.136	5,2%	77,1
III - Aktivna vremenska razgraničenja	32.580.365	6,4%	34.842.218	6,6%	106,9
IV - Odložena poreska sredstva	255.076	0,1%	81.782	0,0%	32,1
POSLOVNA AKTIVA (A+B)	506.967.688	100,0%	529.893.943	100,0%	104,5
VANBILANSNA AKTIVA	4.729.089		12.129.862		256,5
UKUPNA AKTIVA	511.696.777		542.023.805		105,9

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz RS

U narednom grafičkom prikazu predstavljena je struktura poslovne aktive za 2019. i 2020. godinu.

Grafikon 5: Struktura poslovne aktive društava za osiguranje iz RS

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz RS

U strukturi poslovne aktive, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, stalna imovina je učestvovala sa 76,0%, a tekuća imovina sa 24,0%.

U odnosu na stanje na dan 31.12.2019. godine, stalna imovina je povećana za 6,9%, u okviru koje su povećani iznosi na pozicijama nematerijalna sredstva za 13,4%, nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala osnovna sredstva za 4,8% i dugoročni finansijski plasmani za 7,8%. Povećanje na poziciji nematerijalna sredstva za 13,4% nema materijalnu značajnost, jer je učešće iznosa iskazanog na ovoj poziciji tek 0,2% poslovne aktive. Na rast iznosa iskazanog na poziciji nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala osnovna sredstva uticalo je povećanje iznosa na stavkama investicione nekretnine i ostala osnovna sredstva. Porast iznosa investicionih nekretnina bio je nominalno značajniji kod tri društva za osiguranje, a odnosi se na ulaganja u poslovne prostore, te na prenos iznosa, iskazanog u prethodnom izvještajnom periodu, sa stavke investicione nekretnine u pripremi. Povećanje iznosa ulaganja na tuđim nekretninama jednog društva za osiguranje koje proizilazi iz primjene odnosnog standarda finansijskog izvještavanja, uticalo je na povećanje iznosa ostalih osnovnih sredstava. U okviru pozicije stalna imovina, zabilježeno je smanjenje iskazanog iznosa na stavci zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema (0,6%), a koje nema materijalnu značajnost sa stanovišta obavljanja djelatnosti osiguranja pojedinačnih društava za osiguranje. U okviru dugoročnih finansijskih plasmana povećano je učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica za 8,2% (ulaganja u mikrokreditno društvo

i druga povezana pravna lica), te iznos finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (obveznice čiji je emitent Republika Srpska) i iznos dugoročnih finansijskih plasmana u zemlji (oročeni depoziti).

Tekuća imovina je smanjena za 2,3%, u okviru koje je zabilježeno smanjenje na pozicijama kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina za 5,9% i odložena poreska sredstva za 67,9%. Iskazano smanjenje iznosa gotovine je povezano sa povećanjem iznosa dugoročnih finansijskih plasmana. Povećanje iznosa potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci, iznosa potraživanja iz specifičnih poslova i drugih potraživanja, te iznosa kratkoročnih finansijskih plasmana proizilazi iz promjena iskazanih iznosa na odnosnim stavkama kod pojedinačnih društava za osiguranje, a vezano je za tekuće poslovanje i ulaganja sredstava. Smanjenje iznosa odloženih poreskih sredstava nema materijalnu značajnost, jer je učešće iznosa iskazanog na ovoj poziciji u poslovnoj aktivi bilo tek 0,02%. U okviru tekuće imovine povećanje je zabilježeno na pozicijama zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji (42,1%) i aktivna vremenska razgraničenja (6,9%). Učešće iznosa iskazanog na stavkama zaliha, stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namijenjenih prodaji, u iznosu poslovne aktive, je tek 0,4%, tako da povećanje od 42,1% nije imalo materijalnu značajnost. Promjene iznosa na stavkama aktivnih vremenskih razgraničenja kod pojedinačnih društava za osiguranje rezultiralo je povećanjem ukupnog iznosa aktivnih vremenskih razgraničenja, a vezano je za realizaciju pojedinačnih politika reosiguranja (promjene iznosa učešća reosiguravača u rezervama za štete i prenosnoj premiji), te za povećanje iznosa razgraničenih troškova pribave.

Vanbilansna aktiva, odnosno pasiva, povećana je za 2,56 puta na šta je značajniji uticaj imalo evidentiranje potraživanja od pravnih lica koja su u stečaju, te u manjem dijelu i povećanje iznosa datih garancija za obezbjeđenje izvršenja obaveza trećih lica. Dio iznosa iskazanog u okviru ove pozicije odnosi se na državnu imovinu (građevinske objekte koje koristi društvo za osiguranje Wiener osiguranje a.d) i na otpisana potraživanja jednog društva za osiguranje.

Skraćena šema pasive zbirnog bilansa stanja društava za osiguranje za 2019. i 2020. godinu, data je u sljedećoj tabeli.

Tabela 18: Pasiva –ukupno za sva društva za osiguranje iz RS

(u KM)

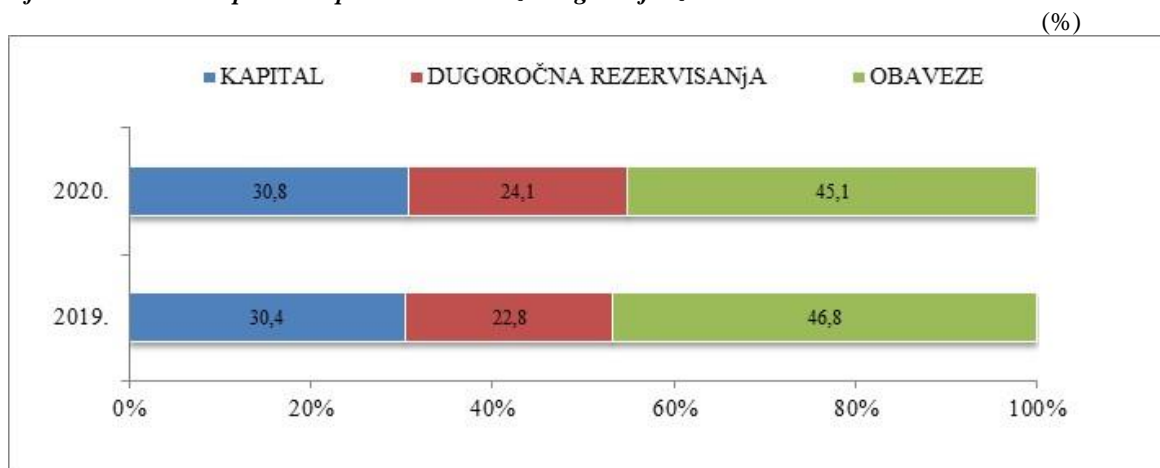
PASIVA	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks 2020/19
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
A. KAPITAL	153.930.844	30,4%	163.035.640	30,8%	105,9
1. Osnovni kapital	103.655.891	20,4%	110.630.891	20,9%	106,7
2. Emisiona premija	5.838.218	1,2%	6.606.242	1,2%	113,2
3. Emisioni gubitak	4.045.946	0,8%	4.035.080	0,8%	99,7
4. Rezerve iz dobitka	5.884.248	1,2%	5.302.698	1,0%	90,1
5. Revalorizacione rezerve	3.659.077	0,7%	3.075.245	0,6%	84,0
6. Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	6.333.344	1,2%	4.908.229	0,9%	77,5
7. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	1.205.885	0,2%	1.377.854	0,3%	114,3
8. Neraspoređeni dobitak (9+10)	45.436.087	9,0%	46.692.755	8,8%	102,8
9. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	15.043.847	3,0%	15.518.030	2,9%	103,2
10. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	30.392.240	6,0%	31.174.725	5,9%	102,6

PASIVA	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks 2020/19
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	
11. Gubitak do visine kapitala (12+13)	11.624.190	2,3%	8.767.486	1,7%	75,4
12. Gubitak ranijih godina	6.865.833	1,4%	8.553.388	1,6%	124,6
13. Gubitak tekuće godine	4.758.357	0,9%	214.098	0,0%	4,5
B. DUGOROČNA REZERVISANJA	115.652.655	22,8%	127.814.022	24,1%	110,5
V. OBAVEZE (1+2)	237.384.189	46,8%	239.044.281	45,1%	100,7
1. Dugoročne obaveze	4.091.192	0,8%	3.124.400	0,6%	76,4
2. Kratkoročne obaveze i PVR	233.292.997	46,0%	235.919.881	44,5%	101,1
2.1. Prenosne premije ŽO	6.523.662	1,3%	6.941.651	1,3%	106,4
2.2. Prenosne premije NŽO	118.832.112	23,4%	119.589.848	22,6%	100,6
2.3. Rezervisane štete ŽO	1.075.927	0,2%	1.177.958	0,2%	109,5
2.4. Rezervisane štete NŽO	76.062.118	15,0%	77.096.680	14,5%	101,4
2.5. Druga pasivna vremenska razgraničenja	4.714.813	0,9%	6.017.079	1,1%	127,6
2.6. Ostale kratkoročne obaveze	26.084.365	5,1%	25.096.665	4,7%	96,2
G. POSLOVNA PASIVA (A+B+V)	506.967.688	100,0%	529.893.943	100,0%	104,5
D. VANBILANSNA PASIVA	4.729.089		12.129.862		256,5
Đ. UKUPNA PASIVA	511.696.777		542.023.805		105,9

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz RS

U narednom grafičkom prikazu predstavljena je struktura poslovne pasive za 2019. i 2020. godinu.

Grafikon 6: Struktura poslovne pasive društava za osiguranje iz RS

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz RS

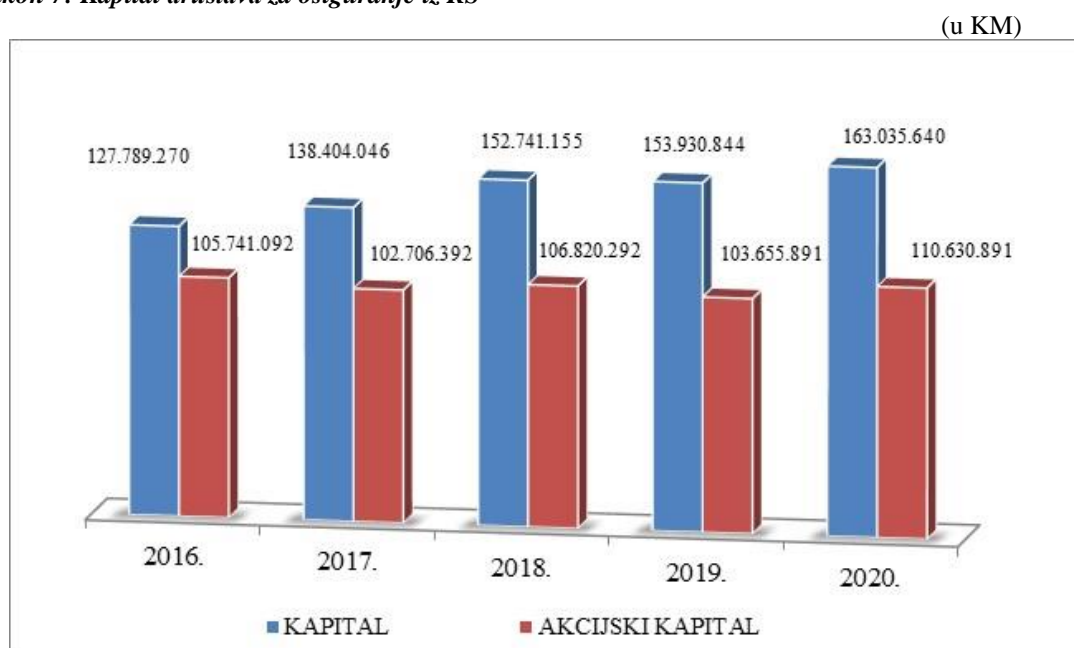
U strukturi poslovne pasive, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, kapital je učestvovao sa 30,8%, dugoročna rezervisanja sa 24,1% i obaveze sa 45,1%, pri čemu su tehničke rezerve (prenosne premije i rezervisane štete) činile 85,7% ukupnih obaveza.

U strukturi poslovne pasive, iznosi prenosne premije i rezervisanih šteta životnih i neživotnih osiguranja učestvovali su sa 38,7%, matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobitku kod životnih osiguranja sa 23,8% i kapitala sa 30,8%. Iznosi iskazani na navedenim pozicijama učestvovali su ukupno sa 93,3% u poslovnoj pasivi, a njihov međusobni odnos bio je u skladu sa djelatnošću i strukturom portfelja društava za osiguranje.

U odnosu na stanje na dan 31.12.2019. godine, kapital je povećan za 5,9%, a u okviru kojeg su povećani iznosi na stavkama osnovni kapital (6,7%), emisiona premija (13,2%), nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (14,3%), neraspoređeni dobitak (2,8%), dok je smanjenje zabilježeno na stavkama emisioni gubitak (0,3%), rezerve iz dobitka (9,9%), revalorizacione rezerve (16%), nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (22,5%) i gubitak do visine kapitala (24,6%). Promjene u iznosima navedenih stavki, koje su iskazane u okviru pozicije kapital, povezane su sa povećanjem kapitala u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva propisanih Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o društvima za osiguranje⁸, efektima promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju i ostvarenim rezultatima poslovanja.

U nastavku se daje pregled kretanja kapitala za period 2016 - 2020. godina.

Grafikon 7: Kapital društava za osiguranje iz RS

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz RS

Na poziciji dugoročna rezervisanja zabilježen je porast od 10,5%, u okviru koje je povećan iznos matematičke rezerve za 10,9% i rezerve za učešće u dobitku životnih osiguranja za 5,8%. Iznos matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobitku životnih osiguranja činili su 98,5% iskazanog iznosa dugoročnih rezervisanja. Povećanje iznosa matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobitku životnih osiguranja rezultat je sazrijevanja portfelja i rasta obračunate premije životnih osiguranja, te predstavlja nastavak pozitivnog trenda.

Ukupne obaveze povećane su za 0,7%, a u okviru kojih su povećane kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja za 1,1%, dok su se dugoročne obaveze smanjile za 23,6%. Iznosi prenosne premije i rezervisanih šteta životnih i neživotnih osiguranja učestvovali su sa 86,8%, dok su obaveze po osnovu šteta i ugovorenih iznosa učestvovala tek sa 0,4% u ukupno iskazanom iznosu kratkoročnih obaveza i pasivnih vremenskih razgraničenja. Druga pasivna vremenska razgraničenja su povećana za 27,6%, i to značajnije kod jednog društva za

⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/19

osiguranje zbog efekta primjene odnosnog međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja. Na smanjenje ostalih kratkoročnih obaveza uticalo je smanjenje iznosa obaveza iz poslovanja, obaveze za poreze i doprinose i obaveze za dividendu. Učešće dugoročnih obaveza u poslovnoj pasivi je tek 0,6%, pa iskazano procentualno smanjenje nema materijalnu značajnost sa stanovišta promjene nivoa zaduženosti sektora osiguranja, a povezano je sa smanjenjem obaveza kod jednog društva za osiguranje po osnovu dugoročnih kredita.

2.2.2. Bilans uspjeha

Skraćena šema zbirnog bilansa uspjeha društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, za 2019. i 2020. godinu, data je u sljedećoj tabeli.

Tabela 19: Bilans uspjeha – ukupno za sva društva za osiguranje iz RS

(u KM)

POZICIJA	2019.	Udio	2020.	Udio	Indeks 2020/19
	Iznos		Iznos		
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
I - Poslovni prihodi (1+2+3+4+5+6)	240.131.198	92,8%	251.767.009	93,3%	104,8
1. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	24.830.919		26.293.818		105,9
2. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	196.480.292		200.138.806		101,9
3. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	4.215.794		7.379.917		175,1
4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	3.022.843		5.514.101		182,4
5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	211.666		382.615		180,8
6. Drugi poslovni prihodi	11.369.684		12.057.752		106,1
II - Poslovni rashodi (1+2)	217.468.824	95,3%	222.416.051	94,7%	102,3
1. Funkcionalni rashodi (1.1.+1.2.+1.3.)	121.855.105		125.520.165		103,0
1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	17.576.981		16.022.230		91,2
1.2. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	9.173.464		11.252.206		122,7
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	95.104.660		98.245.729		103,3
2. Troškovi sprovođenja osiguranja	95.613.719		96.895.886		101,3
III - Poslovni dobitak/gubitak (I-II)	22.662.374		29.350.958		129,5
B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
I - Finansijski prihodi	11.036.142	4,3%	10.657.371	4,0%	96,6
II - Finansijski rashodi	615.540	0,3%	1.825.770	0,8%	296,6
III - Finansijski dobitak/gubitak (I-II)	10.420.602		8.831.601		84,8
AB - Dobitak/gubitak redovne aktivnosti (AIII+BIII)	33.082.976		38.182.559		115,4
V. OSTALI PRIHODI I RASHODI					
I - Ostali prihodi	3.876.452	1,5%	3.584.592	1,3%	92,5
II - Ostali rashodi	6.375.361	2,8%	5.487.958	2,3%	86,1
III - Dobitak/gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (I-II)	-2.498.909		-1.903.366		76,2
G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	2.621.718	1,0%	2.948.855	1,1%	112,5
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	3.005.819	1,3%	3.274.704	1,4%	108,9
III - Dobitak/gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (I-II)	-384.101		-325.849		84,8
D. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANLIJH GODINA					
D I- RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANLIJH GODINA	389.660	0,2%	754.597	0,3%	193,7
D. DOBITAK /GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AB+VIII+ GIII+D-D1)	29.922.812		35.619.531		119,0
E. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT - Poreski rashodi perioda					
Ž - ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	78.253	0,0%	11.224	0,0%	14,3
Ž I - ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	72.232	0,0%	1.418	0,0%	2,0
Z. NETO DOBITAK /NETO GUBITAK PERIODA (D-E-Ž+ŽI)=(Z 1-Z 2)	26.149.331		31.698.742		121,2

POZICIJA	2019.	Udio	2020.	Udio	Indeks 2020/19
	Iznos		Iznos		
1. Neto dobitak tekuće godine	30.917.406		31.921.546		103,2
2. Neto gubitak tekuće godine	4.768.075		222.804		4,7
I. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU					
I - Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	981.130	0,4%	315.862	0,1%	32,2
II - Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	167.533	0,1%	1.213.387	0,5%	724,3
III - Porez na dobitak koji se odnosi na ostale dobitke i gubitke	66.232	0,0%	76.319	0,0%	115,2
J. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Z+II-III±III)	26.896.696		30.877.536		114,8
K. UKUPNI PRIHODI I DOBICI (AI+BI+VI+GI+D+ŽI+II)					
	258.831.378	100,0%	269.772.210	100,0%	104,2
L. UKUPNI RASHODI I GUBICI (AII+BII+VII+GII+DI+III±III±Ž)					
	228.167.222	100,0%	234.983.691	100,0%	103,0
Lj. UKUPAN BRUTO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (K-L)	30.664.156		34.788.519		113,5
M. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT (E)	3.767.460		3.910.983		103,8
N. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Lj-M)=J	26.896.696		30.877.536		114,8

Izvori: Bilans uspjeha društava za osiguranje iz RS

Ukupni prihodi, uključujući i dobitke utvrđene direktno u kapitalu, u 2020. godini, iznosili su 269.772.210 KM i bili su veći, u odnosu na 2019. godinu, za 4,2%.

Poslovni prihodi činili su 93,3% ukupnih prihoda, iznosili su 251.767.009 KM i bili su veći za 4,8%. Na povećanje prihoda od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja značajniji uticaj je imalo povećanje premije životnih osiguranja. Povećanje prihoda od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja proizilazi iz uticaja promjena iznosa prenosne premije neživotnih osiguranja i sprovođenja politike reosiguranja na prihode od premije neživotnih osiguranja. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja povećani su za 75,1%, a u vezi je sa realizacijom zaključenih ugovora o osiguranju pokrivenih reosiguranjem (učešće reosiguravača u štetama). Povećanje prihoda od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja proizilazi iz uticaja promjena iznosa obračunatih rezervi za štete, u odnosu na prethodni period, pri čemu je povećanje prihoda po tom osnovu bilo materijalno značajnije kod jednog društva za osiguranje. Prihodi od povrata poreskih i drugih dadžbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. povećani su za 80,8%, ali učešće ovih prihoda je tek 0,2% u poslovnim prihodima. Drugi poslovni prihodi povećani su za 6,1%, usljed povećanja prihoda od provizija po osnovu reosiguranja i prihoda od regresnih potraživanja i otkupa šteta.

Finansijski prihodi činili su 4,0% ukupnih prihoda i bili su manji za 3,4%, dok su ostali prihodi učestvovali sa 1,3% u ukupnim prihodima i bili su manji za 7,5%.

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine su učestvovali u ukupnim prihodima sa 1,1% i bili su veći za 12,5%, dok su prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina povećani za 3,7 puta. Međutim, zbog niskog učešća u ukupnim prihodima njihov uticaj na ukupan rezultat nije imao materijalnu značajnost.

Iskazani iznos dobitaka utvrđenih direktno u kapitalu je manji za 67,8%, zbog manjeg iznosa dobitka po osnovu promjena fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

Ukupni rashodi, uključujući i gubitke utvrđene direktno u kapitalu, iznosili su 234.983.691 KM i bili su veći za 3,0%.

Poslovni rashodi činili su 94,7% ukupnih rashoda, a iznosili su 222.416.051 KM. U strukturi poslovnih rashoda, funkcionalni rashodi su učestvovali sa 56,4% i bili su veći za 3,0% u odnosu na isti period prethodne godine. U okviru funkcionalnih rashoda povećale su se naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja životnih osiguranja za 22,7% i naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja za 3,3%. S druge strane, smanjen je iznos rashoda za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose za 8,8%.

Troškovi sprovođenja osiguranja učestvovali su sa 43,6% u poslovnim rashodima i povećani su za 1,3%, a čine ih troškovi amortizacije i rezervisanja (4,3%), troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi (64,3%) i troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (31,4%). Povećanje troškova sprovođenja osiguranja nije imalo materijalnu značajnost i nije uticalo na finansijski kapacitet društava za osiguranje za ispunjavanje obaveza po osnovu ugovora o osiguranju.

Finansijski rashodi su učestvovali u ukupnim rashodima sa 0,8%, a njihov rast proizilazi iz, nominalno posmatrano, manje značajnih promjena pojedinačnih iznosa negativnih kursnih razlika, rashoda po osnovu ulaganja u akcije i rashoda kamata, pri čemu su kod jednog društva za osiguranje rashodi kamata vezani za subvencionisanje kamate za kupovinu vozila po ugovorima o poslovno tehničkoj saradnji.

Ostali rashodi učestvovali su u ukupnim rashodima sa 2,3%, rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine sa 1,4%, rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina sa 0,3% i gubici utvrđeni direktno u kapitalu sa 0,5%. Zbog malog učešća u ukupnim rashodima, promjene na pozicijama navedenih rashoda nisu imali materijalno značajan uticaj na ukupan neto rezultat, bez obzira na njihovu relativnu promjenu.

Poslovni dobitak iznosio je 29.350.958 KM i bio je veći za 29,5%, dok je dobitak iz redovne aktivnosti (kada se uključe finansijski prihodi i rashodi) iznosio 38.182.559 KM i bio je veći za 15,4%.

Neto rezultat perioda je dobitak u iznosu od 31.698.742 KM. Trinaest društava za osiguranje je iskazalo neto dobitak u iznosu od 31.921.546 KM, dok je jedno društvo iskazala neto gubitak u iznosu od 222.804 KM. Ukupan neto rezultat u obračunskom periodu na nivou sektora, dobijen kao razlika ukupnih prihoda i dobitaka utvrđenih direktno u kapitalu, sa jedne strane, i ukupnih rashoda, gubitaka utvrđenih direktno u kapitalu i tekućeg i odloženog poreza na dobit, sa druge strane, bio je dobitak u iznosu od 30.877.536 KM.

2.2.3. Konsolidovani finansijski izvještaji

Od ukupno 14 društava za osiguranje, šest društava za osiguranje vrše direktnu ili indirektnu kontrolu nad jednim ili više pravnih lica ili ostvaruju značajan uticaj nad drugim pravnim licima, te su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 94/15 i 78/20) obavezni da sastavljaju konsolidovane finansijske izvještaje povezanih pravnih lica koji čine jednu ekonomsku cjelinu.

U skladu sa prethodno navedenim, društva za osiguranje su sastavila i dostavila Agenciji konsolidovane finansijske izvještaje. Četiri društava za osiguranje su, u konsolidovanim finansijskim izvještajima, iskazala dobitak u iznosu od 11.865.546 KM, dok su dva društva za osiguranje iskazala gubitak u iznosu od 469.498 KM. Ukupan neto rezultat perioda za ova društva za osiguranje, iskazan u konsolidovanim finansijskim izvještajima, bio je pozitivan i iznosio 11.396.048 KM.

Neto rezultat iskazan u pojedinačnim revidiranim finansijskim izvještajima ovih društava za osiguranje je dobitak u iznosu od 11.657.637 KM i bio je veći za 261.589 KM od dobitka iskazanog u konsolidovanim finansijskim izvještajima.

2.3. Finansijski i tehnički pokazatelji

2.3.1. Ispunjavanje zahtjeva adekvatnosti kapitala

Društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obavezna su da kontinuirano održavaju visinu kapitala, koja je adekvatna obimu i vrstama poslova osiguranja koje obavljaju, odnosno rizicima kojima su izložena u obavljanju poslova osiguranja.

Adekvatnost kapitala društva za osiguranje zasniva se na ispunjavanju propisanih zahtjeva, prema kojima raspoloživi kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak graničnoj vrijednosti adekvatnosti raspoloživog kapitala⁹, dok bazični kapital mora biti najmanje jednak iznosu garantnog fonda¹⁰. Kompozitna društva za osiguranje moraju odvojeno iskazivati ispunjavanje zahtjeva adekvatnosti kapitala za životna i neživotna osiguranja.

Tabela 20: Ispunjavanje zahtjeva adekvatnosti kapitala

R.B.	Opis	(u KM)			
		2019.		2020.	
		Neživotna osiguranja	Životna osiguranja	Neživotna osiguranja	Životna osiguranja
1.	Bazični kapital	97.424.170	15.857.171	106.523.578	17.152.208
2.	Garantni fond	65.000.000	9.000.000	71.000.000	8.000.000
3.	Više/manje bazičnog kapitala (1-2)	32.424.170	6.857.171	35.523.578	9.152.208
4.	Raspoloživi kapital	84.667.654	12.262.122	91.965.254	14.061.977
5.	Granična vrijednost adekvatnosti raspoloživog kapitala	65.234.093	10.315.413	71.000.000	8.978.345
6.	Više/manje raspoloživog kapitala (4-5)	19.433.561	1.946.709	20.965.254	5.083.633

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Ukupan bazični kapital svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, koji uključuje kapital i životnih i neživotnih osiguranja, iznosio je 123.675.786 KM i bio je veći od garantnog fonda za 44.675.786 KM ili 56,6%. Bazični kapital za neživotna osiguranja bio je veći od garantnog fonda za 50,0%, a za životna osiguranja za 2,1 puta.

Ukupni raspoloživi kapital svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj¹¹, posmatrano ukupno za životna i neživotna osiguranja, utvrđen u svrhu iskazivanja

⁹ Granična vrijednost adekvatnosti raspoloživog kapitala je iznos margine solventnosti ili minimalno propisani iznos akcionarskog kapitala za društva za osiguranje, a u zavisnosti koji je od ova dva iznosa veći.

¹⁰ Garantni fond odgovara iznosu 1/3 margine solventnosti ili minimalno propisanom iznosu akcionarskog kapitala za društva za osiguranje, a u zavisnosti koji je od ova dva iznosa veći.

¹¹ Potrebno je naglasiti da se iznos kapitala, utvrđen u svrhu ispunjavanja zahtjeva adekvatnosti kapitala, razlikuje od iznosa kapitala iskazanog u bilansu stanja.

ispunjavanja zahtjeva adekvatnosti kapitala, iznosio je 106.027.231 KM. Iskazano je više raspoloživog kapitala, u odnosu na graničnu vrijednost adekvatnosti raspoloživog kapitala, u iznosu od 26.048.887 KM (32,6%), od čega 20.965.254 KM (29,5%) više raspoloživog kapitala za neživotna osiguranja i 5.083.633 KM (56,6%) više za životna osiguranja.

Pored iskazanog ukupnog ispunjavanja zahtjeva adekvatnosti kapitala, sva društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj pojedinačno su ispunjavala propisane zahtjeve adekvatnosti kapitala.

Nezavisno od ispunjavanja propisanih zahtjeva adekvatnosti kapitala, društva za osiguranje imaju i obavezu da iznos u visini od najmanje 50% minimalno potrebnog garantnog fonda države u namjenski oročenom depozitu ili hartijama od vrijednosti, čiji je emitent ili garant Bosna i Hercegovina, Republika Srpska ili Centralna banka BiH. Ova sredstva služe za zaštitu interesa osiguranika i korisnika osiguranja, te se ne mogu koristiti u drugu svrhu. Sva društva za osiguranje ispunjavala su ovaj zahtjev, odnosno imala su zahtijevano pokriće u navedenim sredstvima.

2.3.2. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive

2.3.2.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve

Aktuarski zasnovan obračun tehničkih rezervi je bitan preduslov za održavanje solventnosti društava za osiguranje, čime se doprinosi boljoj zaštiti interesa osiguranika i korisnika osiguranja, kao i jačanju povjerenja u djelatnost osiguranja. Pravila obračuna tehničkih rezervi propisana su podzakonskim aktima Agencije, a njihova adekvatna primjena predmet je kontrole, kako ovlašćenih aktuara, tako i Agencije, kroz obavezne izvještaje koje društva za osiguranje dostavljaju periodično i kroz posredni i neposredni nadzor.

U narednom grafikonu ilustruje se pregled ukupno obračunatih tehničkih rezervi svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, za period 2010 - 2020. godina.

Grafikon 8: Ukupno obračunate tehničke rezerve svih društava za osiguranje iz RS

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Na dan 31.12.2020. godine, ukupno obračunate tehničke rezerve svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj bile su veće za 4,2%, u odnosu na isti dan prethodne godine.

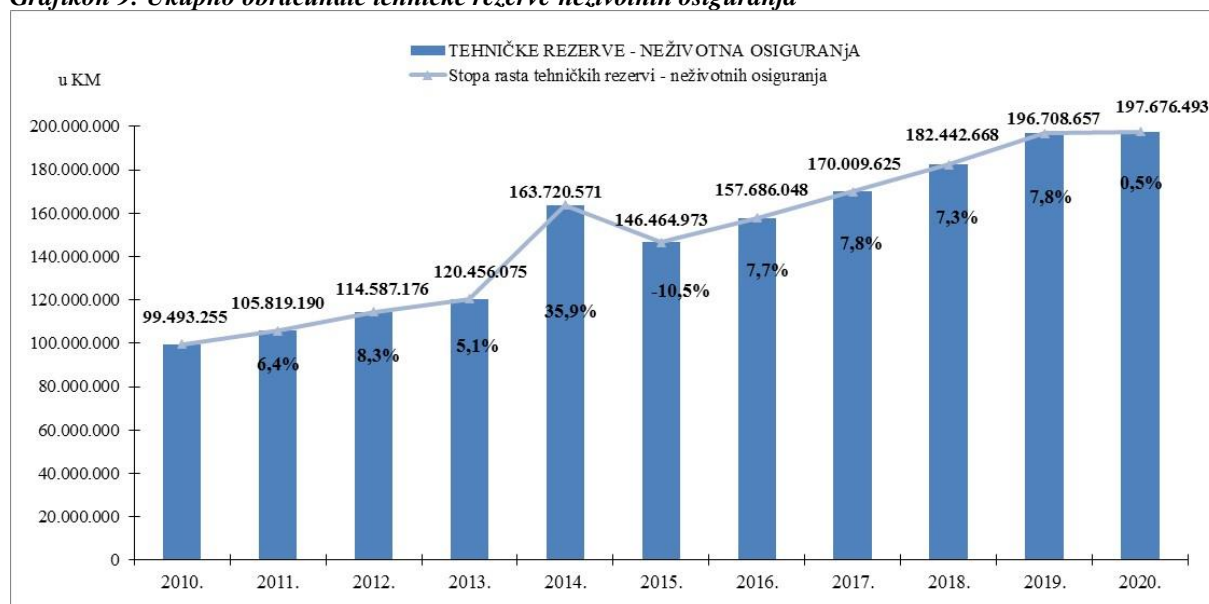
Radi održavanja finansijske sposobnosti izvršavanja obaveza po osnovu isplate odšteta i drugih naknada iz ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje je dužno da sredstva za pokriće tehničkih rezervi ulaže u propisane oblike sredstava, uz primjenu principa sigurnosti, profitabilnosti, te vodeći računa o disperziji ulaganja.

S obzirom da se primjenjuju različiti uslovi i ograničenja ulaganja kod životnih i neživotnih osiguranja, u nastavku se daje odvojena analiza ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

2.3.2.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Ukupno obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja, u periodu od 2010. do 2020. godine, prikazane su u narednom grafikonu.

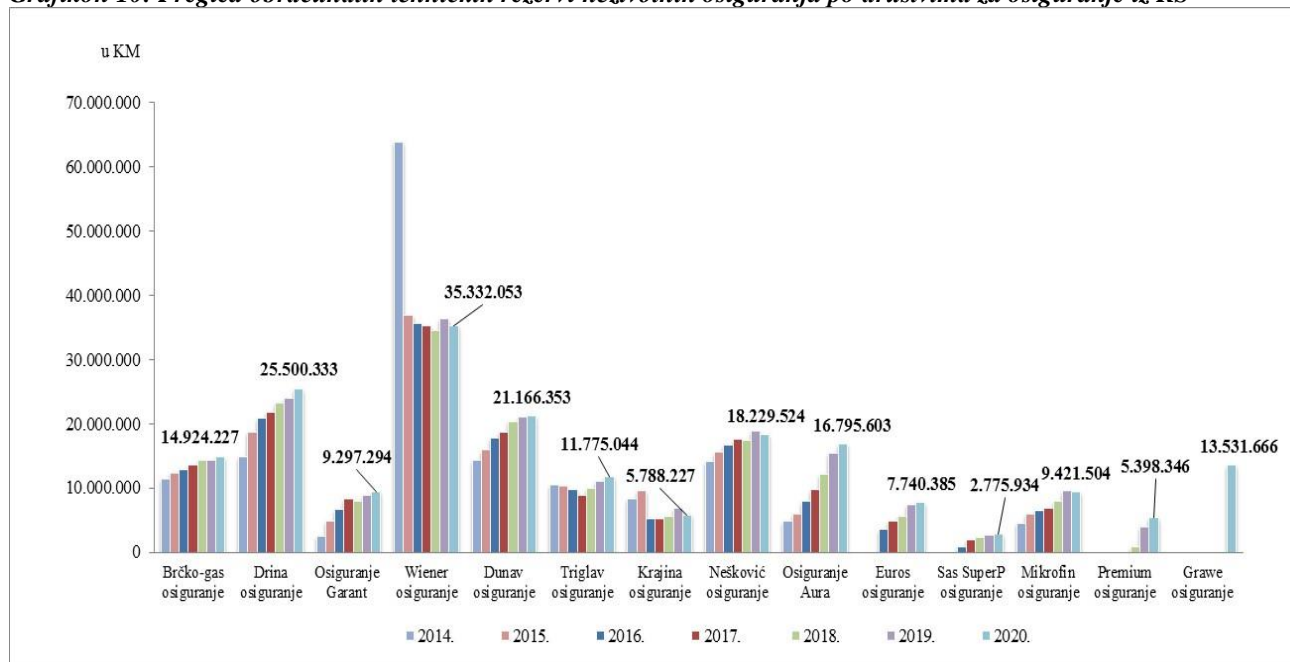
Grafikon 9: Ukupno obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Ukupno obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, iznosile su 197.676.493 KM i bile su veće, u odnosu na isti dan prethodne godine, za 0,5%.

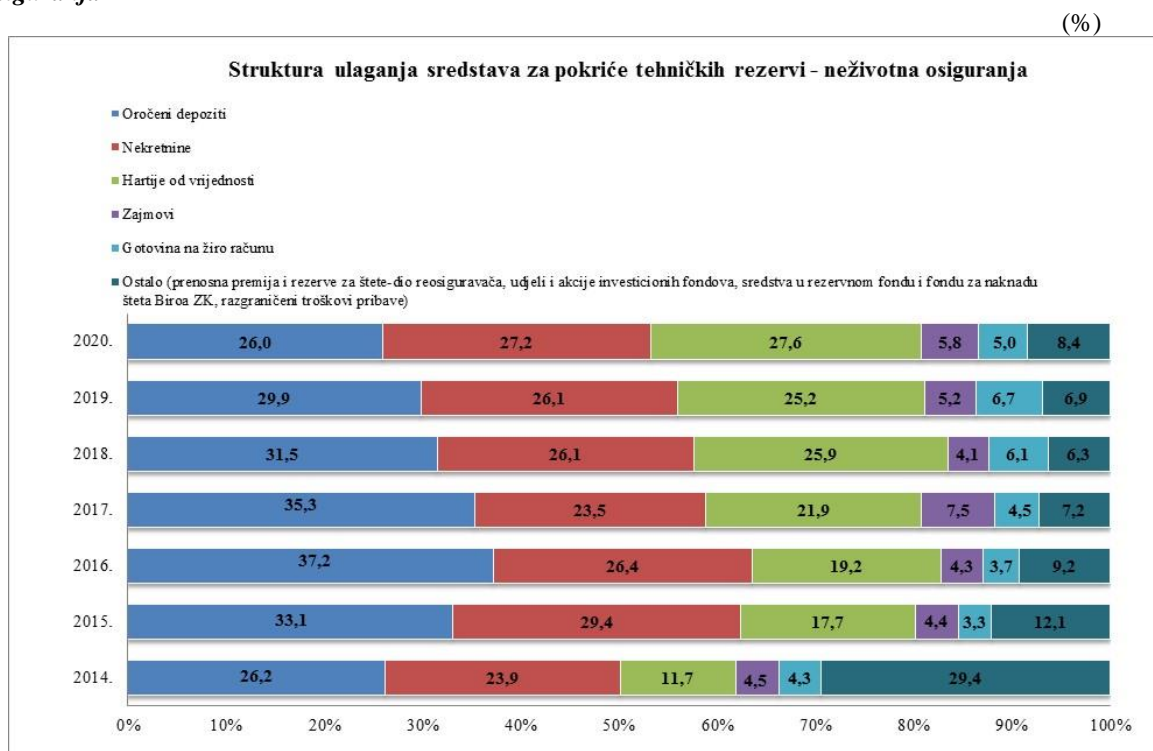
U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja pojedinačno, po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Grafikon 10: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima za osiguranje iz RS

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Iz grafikona se vidi da je, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, iznos obračunatih tehničkih rezervi kod četiri društva za osiguranje manji, u odnosu na isti dan prethodne godine, a što je uzrokovano smanjenjem iznosa obračunate prenosne premije zbog manjeg iznosa obračunate premije, te smanjenja rezervi za štete.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

Grafikon 11: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, najznačajnije učešće imali su oročeni depoziti, nekretnine i hartije od vrijednosti, sa ukupnim učešćem od 80,8%.

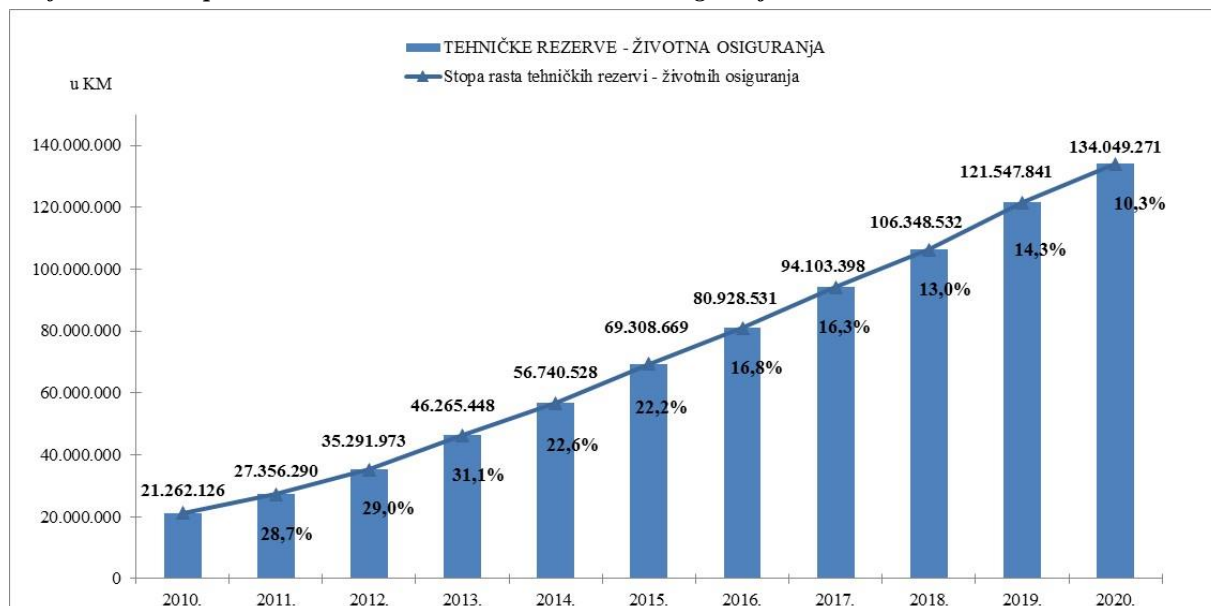
Sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, dva društva za osiguranje iskazala su nedostatak sredstava za pokriće tehničkih rezervi. Kod ostalih društava koja se bave neživotnim osiguranjima obezbijedena je kvantitativna i kvalitativna usklađenost sa propisanim zahtjevima pokrića tehničkih rezervi.

2.3.2.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja

Tehničke rezerve životnih osiguranja karakteriše rast uzrokovan rastom premije životnih osiguranja i sazrijevanjem portfelja.

U narednom grafikonu su prikazane obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja za period 2010 – 2020. godina.

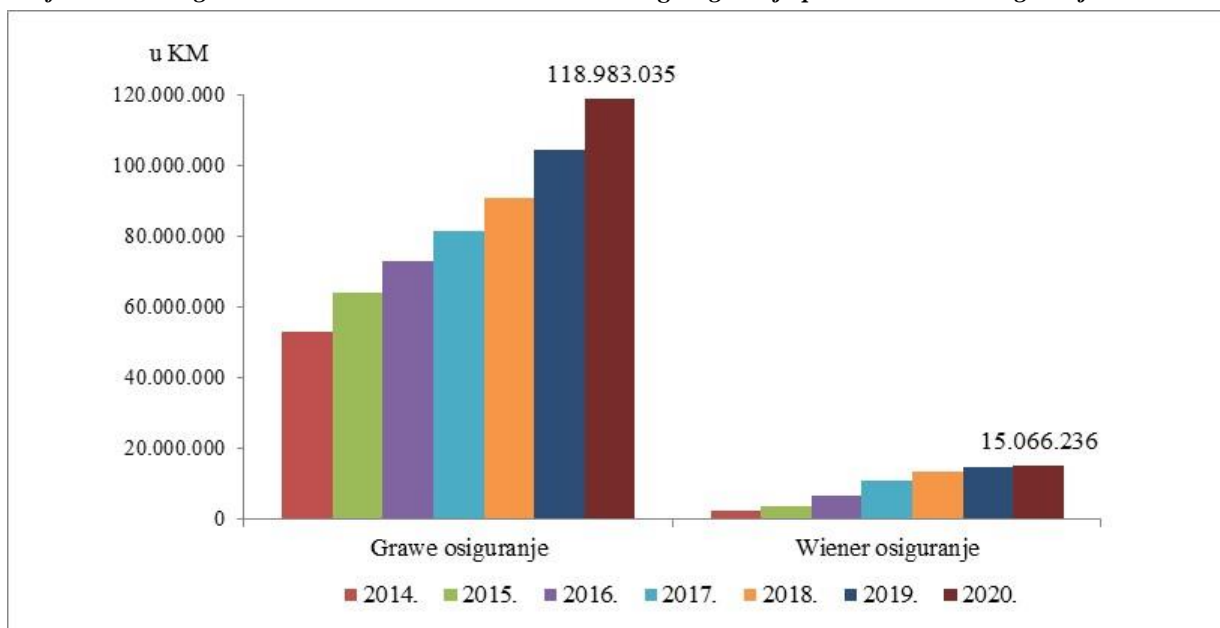
Grafikon 12: Ukupno obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Ukupno obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, iznosile su 134.049.271 KM i bile su veće, u odnosu na isti dan prethodne godine, za 10,3%.

U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja, pojedinačno po društvima za osiguranje.

Grafikon 13: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnog osiguranja po društvima za osiguranje iz RS

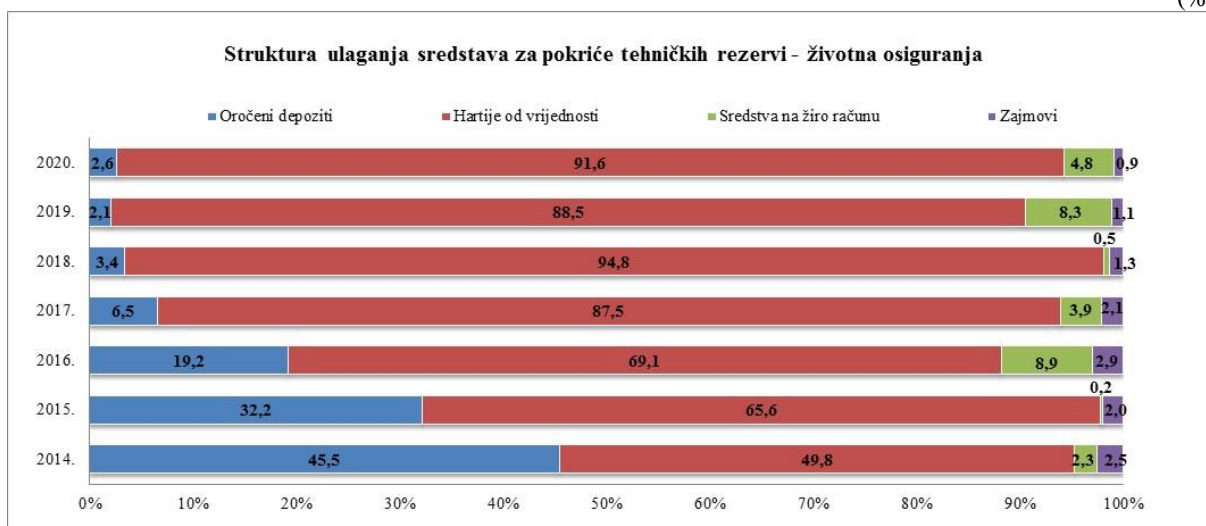
Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Razlika u iznosu obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja između pojedinačnih društava za osiguranje je srazmjerna učešću ovih društava u ukupnoj premiji životnih osiguranja.

Naredni grafikon prikazuje strukturu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

Grafikon 14: Struktura ulaganja sredstava za pokriće ukupno obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja

(%)

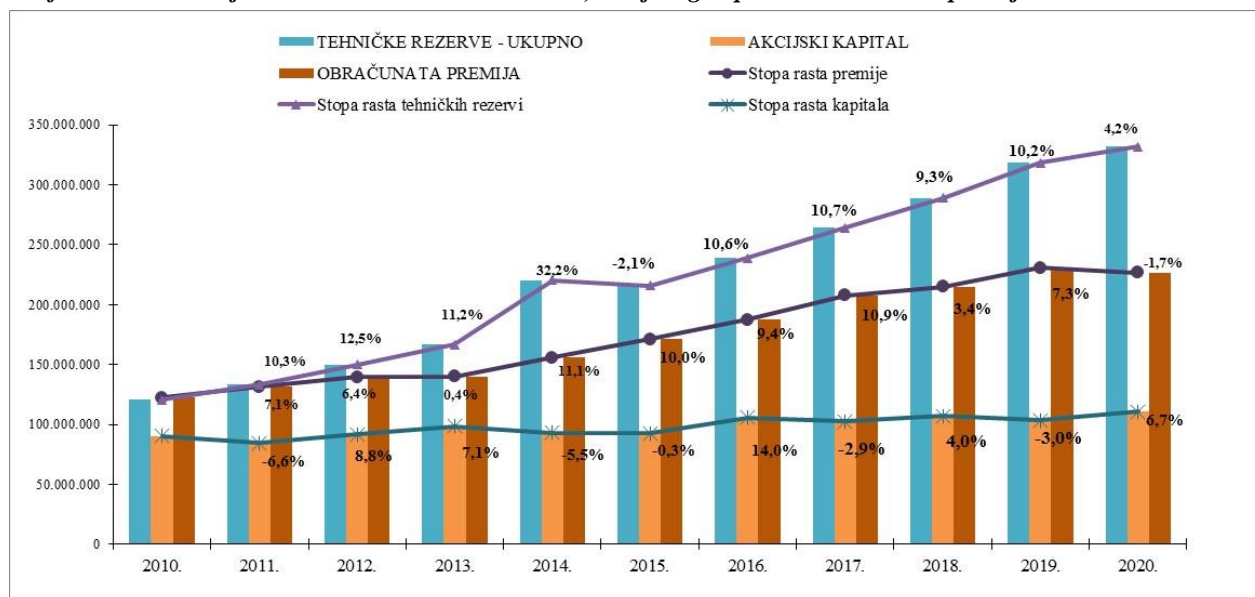
Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja najznačajnije učešće imale su hartije od vrijednosti, prvenstveno obveznice čiji je emitent Republika Srpska. Kod društava koja se bave životnim osiguranjima kontinuirano je obezbijedena kvantitativna i kvalitativna usklađenost sa propisanim zahtjevima pokrića tehničkih rezervi životnih osiguranja.

2.3.3. Komparativni pregled ključnih pokazatelja

U narednom grafikonu prikazano je poređenje ukupnih iznosa obračunatih tehničkih rezervi, obračunate premije i akcijskog kapitala, za period 2010 - 2020. godina.

Grafikon 15: Kretanje obračunatih tehničkih rezervi, akcijskog kapitala i obračunate premije

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, ukupan iznos obračunatih tehničkih rezervi bio je veći od ukupno obračunate premije za 46,3%, na šta je značajan uticaj imao rast i sazrijevanje portfelja životnih osiguranja, te povezano povećanje iznosa matematičke rezerve. Rast akcionarskog kapitala u 2020. godini proizilazi iz povećanja kapitala pojedinačnih društava za osiguranja izvršenog u svrhu usklađivanja sa novim kapitalnim zahtjevima, koji su propisani Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o društvima za osiguranje¹².

2.3.4. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranja

U nastavku se daju osnovni podaci u vezi sa rješavanjem i isplatom odšteta i drugih naknada po osnovu ugovora o osiguranju (u daljem tekstu: obaveze iz osiguranja).

U 2020. godini, društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj su, osiguranicima i korisnicima osiguranja, isplatila 78.232.812 KM, što u odnosu na 2019. godinu, kada je suma isplaćenih obaveza iz osiguranja iznosila 73.224.979 KM, predstavlja povećanje za 5.007.833 KM ili 6,8%.

Tabela 21: Iznos ukupno isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja

VRSTE OSIGURANJA	(u KM)		
	2018.	2019.	2020.
Osiguranje nezgode	5.553.498	6.208.196	6.742.963
Zdravstveno osiguranje	932.896	593.636	543.890
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	9.577.352	10.308.725	10.924.792
Osiguranje plovila			2.432
Osiguranje robe u prevozu	73.182	41.470	42.065
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	1.303.032	2.369.581	5.052.087

¹² „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/19

VRSTE OSIGURANJA	2018.	2019.	2020.
Osiguranje ostalih šteta na imovini	2.384.176	2.305.838	1.594.433
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	45.186.329	42.896.615	42.627.999
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	229.282	355.513	208.926
Osiguranje kredita	7.936	49.710	215.193
Osiguranje garancija		861	
Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	52.163	150.880	308.459
Osiguranje pomoći	4.280	4.117	6.169
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	65.304.124	65.285.142	68.269.406
Životno osiguranje	6.523.875	6.665.206	8.910.634
Rente	2.648	2.992	16.285
Dodatna osiguranja uz osiguranje života	1.035.811	1.271.639	1.036.488
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	7.562.334	7.939.837	9.963.406
UKUPNO:	72.866.458	73.224.979	78.232.812

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Grafikon 16: Ukupno isplaćene obaveze iz osiguranja (životna i neživotna osiguranja)

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

U narednoj tabeli prikazani su pokazatelji efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja, odvojeno za životna i neživotna osiguranja.

Tabela 22: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

Opis	2018.	2019.	2020.
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima (u %)	84,4	85,1	85,0
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima (u %)	89,7	87,3	87,4
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima (u %)	99,3	99,0	99,0
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima (u %)	100,0	100,0	100,0

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno riješenih i ukupno evidentiranih zahtjeva. Stopa isplate obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno isplaćenih i ukupno riješenih odštetnih zahtjeva. U posmatranom periodu nije bilo značajnijih promjena stopa efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja.

Stope efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u 2020. godini, po društvima za osiguranje, prikazane su u narednoj tabeli.

Tabela 23: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila

R.B.	Društvo za osiguranje	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja (%)	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja (%)
1.	D.D. Brčko-gas osiguranje	76,7	100,0
2.	Grawe osiguranje a.d.	74,9	100,0
3.	Euros osiguranje a.d.	76,7	99,0
4.	Drina osiguranje a.d.	72,2	100,0
5.	Dunav osiguranje a.d.	83,1	100,0
6.	Wiener osiguranje a.d.	70,4	98,5
7.	Krajina osiguranje a.d.	65,1	72,7
8.	Mikrofin osiguranje a.d.	91,8	100,0
9.	Nešković osiguranje a.d.	78,5	100,0
10.	Osiguranje Aura a.d.	94,1	100,0
11.	Osiguranje Garant d.d.	82,9	99,9
12.	Premium osiguranje a.d.	93,1	100,0
13.	Triglav osiguranje a.d.	82,6	98,6
14.	SAS-SuperP OSIGURANJE a.d.	94,0	100,0
	UKUPNO:	81,5	99,0

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Potrebno je napomenuti da stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja, zavisi i od objektivnih faktora na koje društvo za osiguranje nije u mogućnosti da utiče (npr. starosti portfelja društva za osiguranje, načina evidentiranja odštetnih zahtjeva, broja odštetnih zahtjeva u sudskom sporu i zahtjeva sa nepotpunom dokumentacijom i sl), te da bi bila mjerodavan pokazatelj potrebno je posmatrati zajedno sa ostalim pokazateljima.

2.3.5. Tehnički rezultat

Tehnički rezultat, prikazan u narednoj tabeli, utvrđen je kao razlika mjerodavnih premija u samopridržaju i mjerodavnih šteta u samopridržaju, uzimajući u obzir promjene kod ostalih tehničkih rezervi, a kod životnih osiguranja u obračun se uzima i rezultat ostvaren ulaganjem sredstava. Za obračun tehničkog rezultata korišćeni su zbirni iznosi naprijed navedenih pozicija iz izvještaja svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 24: Tehnički rezultat

(u KM)

R.B.	Vrste osiguranja	2018.	2019.	2020.
1.	Osiguranje nezgode	5.067.411	7.046.566	6.560.457
2.	Zdravstveno osiguranje	1.073.238	1.516.229	616.291
3.	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	2.368.368	2.199.504	3.007.944

R.B.	Vrste osiguranja	2018.	2019.	2020.
4.	Osiguranje vozila koja se kreću po šinama	0	0	7.367
5.	Osiguranje vazduhoplova	68	0	1.170
6.	Osiguranje plovila	4.471	-5.523	16.543
7.	Osiguranje robe u prevozu	409.346	404.643	422.073
8.	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	3.025.150	-932.551	3.118.457
9.	Osiguranje ostalih šteta na imovini	1.462.693	2.670.515	3.099.589
10.	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	86.071.957	95.696.943	96.582.821
11.	Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove	10.853	28.971	39.780
12.	Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove	1.858	3.962	6.280
13.	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	833.269	-187.905	1.135.853
14.	Osiguranje kredita	66.782	190.235	358.213
15.	Osiguranje garancija	14.898	13.628	13.282
16.	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	323.259	243.498	324.295
17.	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0	0
18.	Osiguranje pomoći	20.928	-12.530	18.525
	NEŽIVOTNA OSIGURANJA	100.754.551	108.876.185	115.328.942
19.	ŽIVOTNO OSIGURANJE	7.194.310	7.629.282	8.257.368
	UKUPNO	107.948.861	116.505.467	123.586.310

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Tehnički rezultat u svim vrstama osiguranja, kao i ukupan tehnički rezultat, u 2020. godini bio je pozitivan, što ukazuje da je ukupna premija bila dovoljna za izmirenje obaveza prema osiguranicima, korisnicima osiguranja i trećim oštećenim licima.

2.3.6. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Racio šteta predstavlja odnos mjerodavnih šteta i mjerodavne premije, dok racio troškova predstavlja učešće troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji. Kombinovani racio pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja rezultata od ulaganja, a računa se kao zbir racia troškova i racia šteta.

U narednom tabelarnom pregledu prikazani su racio šteta, racio troškova i kombinovani racio za neživotna osiguranja, izračunati na osnovu zbirnih iznosa naprijed navedenih pozicija iz izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 25: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

O P I S	2018.	2019.	2020.
Racio šteta (%)	38,0	36,1	34,9
Racio troškova (%)	37,2	41,6	42,4
Kombinovani racio (%)	75,2	77,7	77,3

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz RS

Ukoliko je kombinovani racio manji od 100, razlika između 100 i kombinovanog racia predstavlja pozitivan rezultat iz poslova osiguranja, a ukoliko je kombinovani racio veći od 100, ta razlika predstavlja negativan rezultat iz poslova osiguranja.

Sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, kombinovani racio je bio ispod 100, što znači da je ostvaren pozitivan rezultat iz poslova osiguranja. Iako je nominalno povećan iznos isplaćenih obaveza iz ugovora o osiguranju, racio šteta je smanjen zbog uticaja promjena iznosa rezervi za štete i prenosne premije na iznos mjerodavnih šteta odnosno na iznos mjerodavne premije

(na kraju izvještajnog perioda u odnosu na početak). Na porast racia troškova uticalo je smanjenje obračunate premije uz istovremeni rast troškova sprovođenja osiguranja, koji su detaljnije prikazani u poglavlju 2.2.2. Bilans uspjeha.

2.3.7. Pokazatelji rentabilnosti

U narednom tabelarnom pregledu prikazana je rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitih sredstava, izračunata na osnovu zbirnih iznosa pozicija iz izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 26: Pokazatelji rentabilnosti

O P I S	2018.	2019.	2020.
Povrat na aktivu (ROA %)	6,3	5,3	6,0
Povrat na ukupni kapital (ROE %)	19,8	17,1	20,0

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA) računa se kao odnos neto rezultata perioda i prosječne aktive, a predstavlja mjeru prinosa na ukupnu aktivu. Pokazatelj rentabilnosti kapitala (ROE) predstavlja odnos između neto rezultata perioda i prosječnog kapitala, a pokazuje koliki je povrat na uloženi vlastiti kapital. Vrijednost navedenih pokazatelja ukazuje da su i rentabilnost imovine i rentabilnost kapitala povećana, u odnosu na isti dan prethodne godine, što je proizilazi iz činjenice da je neto rezultat u ovom izvještajnom periodu porastao više od prosječne aktive i prosječnog kapitala.

2.3.8. Ostali pokazatelji poslovanja

U narednom tabelarnom pregledu prikazani su ostali pokazatelji poslovanja, izračunati na osnovu zbirnih iznosa pozicija iz izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Tabela 27: Ostali pokazatelji poslovanja

O P I S	2018.	2019.	2020.
Premija po zaposlenom (u KM)	140.424	148.589	142.983
Ukupan prihod po zaposlenom (u KM)	161.758	166.034	169.897
Dobit po zaposlenom (u KM)	18.831	16.838	19.987
Dobit/Ukupan prihod (%)	11,6	10,1	11,8
Racio solventnosti (%)	80,1	74,2	80,5
Opšta likvidnost (%)	4,8	5,0	5,1

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz RS

Sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, svi pokazatelji, osim premije po zaposlenom, su bili veći u odnosu na isti dan prethodne godine. Smanjenje premije po zaposlenom proizilazi iz manje obračunate premije u ovom izvještajnom periodu, uz porast broja zaposlenih.

Racio solventnosti i dalje pokazuje da solventnost nije bila ugrožena. Koeficijent opšte likvidnosti bio je značajno veći od 1, što odražava sposobnost izmirenja obaveza u rokovima dospjeća.

3. DOBROVOLJNO PENZIJSKO OSIGURANJE

3.1.1. Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

Djelatnost dobrovoljnog penzijskog osiguranja, u izvještajnom periodu, obavljalo je jedno društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, a to je: Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka.

Prema strukturi vlasništva, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka je bilo u većinskom stranom vlasništvu sa učešćem od 67% u ukupnom kapitalu („Triglav pokojninska družba“ d.d. Ljubljana 34%, „European Bank for Reconstruction and Development“ 16,5% te „Enterprise Expansion Fund“ 16,5%) i domaćem vlasništvu od 33% (Penzijski rezervni fond Republike Srpske a.d. Banja Luka).

U narednoj tabeli je prikazana skraćena šema bilansa stanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, sa stanjem na dan 31.12. 2019. i 31.12.2020. godine.

Tabela 28: Bilans stanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

(u KM)

POZICIJA	31.12. 2019.	%	31.12.2020.	%	Indeks 2020/19
AKTIVA					
A. STALNA SREDSTVA	1.136.395	37,1	1.087.542	41,2	95,7
I - Nematerijalna sredstva	25.317	0,8	4.608	0,2	18,2
II - Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	111.078	3,6	82.934	3,1	74,7
III - Biološka sredstva i sredstva kulture	0		0		0,0
IV - Dugoročni finansijski plasmani	1.000.000	32,7	1.000.000	37,9	100,0
V - Odložena poreska sredstva	0	0,0	0	0,0	0,0
B. TEKUĆA SREDSTVA	1.922.723	62,9	1.550.296	58,8	80,6
I - Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	0	0,0	0	0,0	0,0
II - Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i gotovina	1.922.723	62,9	1.550.296	58,8	80,6
III - Odložena poreska sredstva	0	0,0	0		0,0
V. POSLOVNA SREDSTVA	3.059.118	100,0	2.637.838	100,0	86,2
G. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0,0	0	0,0	0,0
D. POSLOVNA AKTIVA	3.059.118	100,0	2.637.838	100,0	86,2
Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0	0,0	0	0,0	0,0
E. UKUPNA AKTIVA	3.059.118	100,0	2.637.838	100,0	86,2
PASIVA					
A. KAPITAL	3.025.168	98,9	2.566.775	97,3	84,8
I - Osnovni kapital	4.400.000	143,8	4.400.000	166,8	100,0
II - Upisani neuplaćeni kapital	0	0,0	0	0,0	0,0
III - Emisiona premija	0	0,0	0	0,0	0,0
IV - Emisioni gubitak	0	0,0	0	0,0	0,0
V - Rezerve	0	0,0	0	0,0	0,0
VI - Revalorizacione rezerve	0	0,0	0	0,0	0,0
VII - Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0,0	0	0,0	0,0
VIII - Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	196	0,0	194	0,0	99,0
IX - Neraspoređeni dobitak	0	0,0	0	0,0	0,0
X - Gubitak do visine kapitala	1.374.636	44,9	1.833.031	69,5	133,3
1. Gubitak ranijih godina	881.503	28,8	1.374.636	52,1	155,9
2. Gubitak tekuće godine	493.133	16,1	458.395	17,4	93,0
B. REZERVISANJA, ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE I RAZGRANIČENI PRIHODI	0	0,0	760	0,0	0,0
V. OBAVEZE	33.950	1,1	70.303	2,7	207,1
I - Dugoročne obaveze	0	0,0	0	0,0	0,0

POZICIJA	31.12. 2019.	%	31.12.2020.	%	Indeks 2020/19
II - Kratkoročne obaveze	33.950	1,1	70.303	2,7	207,1
G. POSLOVNA PASIVA	3.059.118	100,0	2.637.838	100,0	86,2
D. VANBILANSNA PASIVA	0	0,0	0	0,0	0,0
Đ. UKUPNA PASIVA	3.059.118	100,0	2.637.838	100,0	86,2

Izvor: Finansijski izvještaji i Izvještaj nezavisnog revizora za 2020. godinu

Vrijednost poslovne aktive i pasive, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, iznosila je 2.637.838 KM i manja je za 421.280 KM ili 13,8%, u odnosu na stanje na dan 31.12.2019. godine.

U strukturi poslovne aktive, stalna sredstva učestvovala su sa 41,2%, a tekuća sredstva sa 58,8%. Dugoročni finansijski plasmani učestvovali su sa 92% u strukturi stalnih sredstava, a odnosili su se na ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit - obveznice Republike Srpske (1.000.000 KM). Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine učestvovala su sa 7,6%, a nematerijalna sredstva sa 0,4% u stalnim sredstvima. U strukturi tekućih sredstava, finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha učestvovala su sa 62,4% (967.535 KM), oročeni depoziti sa 22,6% (350.000 KM), gotovina sa 11,8% (182.901 KM), dok su ostale stavke zajedno učestvovala sa 3,2% (49.860 KM).

U poslovnoj pasivi, kapital je učestvovao sa 97,3%, obaveze sa 2,7%, te dugoročna rezervisanja u iznosu od 760 KM. Kapital je iznosio 2.566.775 KM i bio je manji od akcionarskog kapitala za iznos ostvarenog gubitka do visine kapitala (1.833.031 KM) i za iznos nerealizovanih gubitaka po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (194 KM). Obaveze su iznosile 70.303 KM, a vezane su za redovno poslovanje (obaveze za zarade i naknade zarada, obaveze prema dobavljačima, te obaveze za ostale poreze i doprinose).

U narednoj tabeli prikazana je skraćena šema bilansa uspjeha društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, za 2019. i 2020. godinu.

Tabela 29: Bilans uspjeha društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom

(u KM)

POZICIJA	2019.	%	2020.	%	Indeks 2020/19
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
I - Poslovni prihodi	36.859	22,9	219.339	75,4	595,1
II - Poslovni rashodi	654.202	100,0	728.370	97,2	111,3
B. POSLOVNI DOBITAK	0		0		
V. POSLOVNI GUBITAK	617.343		509.031		82,5
G. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
I - Finansijski prihodi	53.337	33,1	45.407	15,6	85,1
II - Finansijski rashodi	186	0,0	220	0,0	118,3
D. DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI	0		0		
Đ. GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI	564.192		463.844		82,2
E. OSTALI PRIHODI I RASHODI					
I - Ostali prihodi	5.686	3,5	2.030	0,7	35,7
II - Ostali rashodi	0		760	0,1	
Ž. DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA	5.686		1.270		22,3
Z. GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA	0		0	0,0	
I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	65.373	40,5	24.179	8,3	37,0
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	0	0,0	20.000	2,7	

POZICIJA	2019.	%	2020.	%	Indeks 2020/19
J. DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE	65.373	0,0	4.179	0,0	6,4
K. GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
L. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA					
I - Neto dobitak perioda	0		0		
II -Neto gubitak perioda	493.133		458.395		93,0
UKUPNI PRIHODI	161.255	100,0	290.955	100,0	180,4
UKUPNI RASHODI	654.388	100,0	749.350	100,0	114,5

Izvor: Finansijski izvještaji i Izvještaj nezavisnog revizora za 2020. godinu

Ukupni prihodi, u 2020. godini, su iznosili 290.955 KM, a u okviru kojih su poslovni prihodi (prihodi od ulaznih naknada i naknada za upravljanje) učestvovali sa 75,4%, finansijski prihodi (prihodi od kamata) sa 15,6%, prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine sa 8,3% , te ostali prihodi sa 0,7%.

Ukupni rashodi su iznosili 749.350 KM, a činili su ih poslovni rashodi u iznosu od 728.370 KM ili 97,2%, rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 20.000 KM ili 2,7%, te rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja i finansijski rashodi u iznosu koji nema materijalni značaj. Poslovni rashodi su proistekli iz troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (61,5% poslovnih rashoda), troškova proizvodnih usluga (21,6% poslovnih rashoda), nematerijalnih troškova (10,3% poslovnih rashoda), te troškova materijala, amortizacije, rezervisanja, poreza i doprinosa (6,6% poslovnih rashoda).

Neto rezultat, u izvještajnom periodu, je gubitak u iznosu od 458.395 KM, i manji je za 7%, u odnosu na isti period prošle godine.

3.1.2. Dobrovoljni penzijski fond

U okviru djelatnosti dobrovoljnog penzijskog osiguranja, organizovan je jedan dobrovoljni penzijski fond, a to je: Evropski dobrovoljni penzijski fond Banja Luka. Ovim fondom upravlja Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka. Fond je organizovan, kao otvoreni dobrovoljni penzijski fond, radi prikupljanja novčanih sredstava dobrovoljnom uplatom penzijskog doprinosa od strane obveznika uplate i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine.

Sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, ukupan broj aktivnih članova fonda bio je 29.381. Od ukupnog broja aktivnih članova, 99,9% je pristupilo dobrovoljnom penzijskom fondu putem penzijskih planova, pri čemu je putem penzijskih planova javnih preduzeća i javnih institucija pristupilo 96,1% ukupno aktivnih članova fonda. Prosječna starost članova dobrovoljno penzijskog fonda bila je 46,8 godina.

U narednoj tabeli prikazana je skraćena šema bilansa stanja dobrovoljnog penzijskog fonda, sa stanjem na dan 31.12.2019. i 31.12.2020. godine.

Tabela 30: Bilans stanja dobrovoljnog penzijskog fonda

(u KM)				
POZICIJA	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%
A. UKUPNA IMOVINA	1.621.532	100,0	8.596.330	100,0
I - Gotovina	92.251	5,7	271.362	3,2
II - Ulaganja fonda	1.521.022	93,8	8.273.283	96,2
III - Potraživanja	1.193	0,1	7.789	0,1
IV - Odložena poreska sredstva	0	0,0	0	0,0
V - Aktivna vremenska razgraničenja	7.066	0,4	43.896	0,5
B. OBAVEZE	14.247	100,0	71.607	100,0
I - Obaveze po osnovu poslovanja fonda	9.590	67,3	39.926	55,8
II - Obaveze po osnovu troškova poslovanja	230	1,6	1.214	1,7
III - Obaveze prema društvu za upravljanje	4.428	31,1	26.027	36,3
IV - Kratkoročne finansijske obaveze				
V - Dugoročne obaveze				
VI - Ostale obaveze fonda				
VII - Odložene poreske obaveze				
VIII - Pasivna vremenska razgraničenja				
IX - Obaveze po osnovu članstva	0		4.440	6,2
V. NETO IMOVINA FONDA	1.607.284		8.524.723	
G. KAPITAL	1.607.284		8.524.723	
I - Osnovni kapital	1.571.841		8.505.023	
II - Kapitalne rezerve				
III - Revalorizacione rezerve	31.927		16.531	
IV - Rezerve iz dobiti				
V - Neraspoređena dobit	3.517		3.517	
VI - Nepokriveni gubitak	0		-348	
VII - Nerealizovani dobitak/gubitak				
D. BROJ EMITOVANIH AKCIJA/UDJELA	153.513,6946396		823.886,9251472	
Đ. NETO IMOVINA PO UDJELU/AKCIJE	10,46997		10,34696	
E. VANBILANSNE EVIDENCIJE				

Izvor: Finansijski izvještaji i Izvještaj nezavisnog revizora za 2020. godinu

Sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, ukupna imovina dobrovoljnog penzijskog fonda iznosila je 8.596.330 KM, i bila je veća za 5,3 puta u odnosu na stanje na isti dan prethodne godine. U strukturi ukupne imovine dobrovoljnog penzijskog fonda najznačajnije učešće su imala ulaganja fonda u hartije od vrijednosti (obveznice Republike Srpske) i depozite (96,2%), a koja su povećana za 5,4 puta. Potraživanja proizilaze iz potraživanja po osnovu kamata i dividendi, a aktivna vremenska razgraničenja iz obračunate pripadajuće kamate na obveznice. Povećanje ukupne imovine i ulaganja dobrovoljnog penzijskog fonda u vezi je sa porastom broja članova fonda.

Sa druge strane ukupne obaveze su iznosile 71.607 KM, u kojima su obaveze po osnovu poslovanja fonda učestvovala sa 55,8%, obaveze prema društvu za upravljanje sa 36,3%, obaveze po osnovu članstva 6,2% i obaveze po osnovu troškova poslovanja sa 1,7%.

Neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda iznosila je 8.524.723 KM. Broj emitovanih udjela tj. broj upisanih obračunskih jedinica iznosio je 823.886,9251472, a neto vrijednost po udjelu 10,34696 KM.¹³

Stopa prinosa na neto imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda u izvještajnom periodu iznosila je -1,17309%.

U narednoj tabeli prikazana je šema skraćenog bilansa uspjeha dobrovoljnog penzijskog fonda, za 2019. i 2020. godinu.

Tabela 31: Bilans uspjeha dobrovoljnog penzijskog fonda

POZICIJA	(u KM)	
	2019.	2020.
A. REALIZOVANI PRIHODI I RASHODI		
I - Poslovni prihodi	21.668	105.474
II - Realizovani dobitak		
III - Poslovni rashodi	18.889	105.822
IV - Realizovani gubitak		
V - Realizovani dobitak/gubitak	2.779	-348
VI - Finansijski prihodi		
VII - Finansijski rashodi		
B. REALIZOVANI DOBITAK / GUBITAK PRIJE OPOREZIVANjA	2.779	-348
V. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT		
G. REALIZOVANI DOBITAK / GUBITAK POSLIJE OPOREZIVANjA	2.779	-348
D. NEREALIZOVANI DOBICI/ GUBICI	28.066	-15.396
Đ. UKUPNI NEREALIZOVANI DOBITI (GUBICI) FONDA	28.066	-15.396
E. POVEĆANjE (SMANjENjE) NETO IMOVINE OD POSLOVANjA FONDA		
1. Povećanje neto imovine fonda	30.845	0
2. Smanjenje neto imovine fonda	0	15.744

Izvor: Finansijski izvještaji i Izveštaj nezavisnog revizora za 2020. godinu

Povećanje poslovnih prihoda, u 2020. godini, je rezultat povećanja iznosa iskazanih u okviru prihoda od kamata na obveznice i depozite, te prihoda od dividendi i amortizacije diskonta (obveznice). S druge strane, došlo je i do povećanja poslovnih rashoda, u čijoj strukturi najznačajnije učešće je imao iznos naknade društvu za upravljanje (84,8%).

Realizovani gubitak je iznosio 348 KM, a nerealizovani gubitak (na hartijama od vrijednosti) 15.396 KM, pa je ukupno smanjenje neto imovine od poslovanja fonda iznosilo 15.744 KM.

¹³ Vrijednost obračunske jedinice fonda na dan vrednovanja utvrđuje se dijeljenjem vrijednosti neto imovine fonda sa ukupnim brojem obračunskih jedinica. Ukupan broj obračunskih jedinica fonda, na dan vrednovanja, izračunava se na način da se broj obračunskih jedinica od poslednjeg dana za koji je obračunata vrijednost obračunske jedinice fonda, uveća za broj obračunskih jedinica koji je dobijen evidentiranjem obračunskih jedinica na individualne račune članova fonda na osnovu zaprimljenih uplata, te umanjiti za broj obračunskih jedinica koji je dobijen prestankom članstva na dan vrednovanja.